

סרון (מיל') הרב אבי גולדברג הי"ד

דברים לזכרו
שנאמרו בהלוויה ובשלושים

**"ידע נגן וגבור חיל
ואיש מלחמה וגבון דבר
ואיש תאר וה' עמו."
(שמואל א', ט"ז, י"ח)**

נולד בכ"ה בניסן תשמ"א (29.4.1981) נפל בכ"ד בתשרי התשפ"ה (26.10.2024)

"חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה"

(תהילים ל"א, כ"ה)

תוכן העניינים

הספדים

- 5..... תת אלוף הרב אייל משה קרים | הרב הראשי הצבאי
- 8..... משה ליאון | ראש עיריית ירושלים
- 10..... הרב דוד אנסבכר | גיס ורב הקהילה
- 13..... הרב תמיר גרנות | ראש ישיבת "אורות שאול"
- ניגון רבי לוי יצחק מברדיטשב
- 16..... לואיס גולדברג | האב
- 18..... אליעזר גולדברג | האח
- 19..... הרב צבי וולף | החם
- 22..... רבקה גולדברג | האם
- 24..... הרב ירמי סטביסקי | מנהל תיכון הימלפרב (לשעבר)
- 26..... ראובן (רובי) קסל | ידיד המשפחה
- 27..... סא"ל במיל', יובל דגן | מפקד גדוד 8207, חטיבת הנחל הצפונית

הילדים והרעיה

- 28..... רעות בת ציון גולדברג (בת 7) בעזרת יהודה
- 29..... יהודה איתן גולדברג (בן 20)
- 30..... נווה ישעיה גולדברג (בן 4) בעזרת שירה
- 31..... שירה רננה גולדברג (בת 19)
- 33..... טליה אורה גולדברג (בת 17)
- 34..... הדס צופיה גולדברג (בת 15)
- 36..... אלישיב מרדכי גולדברג (בן 13.5)
- 37..... הלל אהרון גולדברג (בן 9)
- 38..... רחל תהילה גולדברג | הרעיה

דברים שנאמרו ביום הקימה מהשבעה

- 42..... טליה אורה גולדברג (בת 17)
- 46..... רחל תהילה גולדברג | הרעיה

בתום השלושים

51.....	נווה ישעיה גולדברג בן 4.....
52.....	הרב אייל ורד חבר הנהלת ארגון רבני צהר
54.....	אפרים וולף גיס.....
55.....	רפי חבר מהצבא.....
56.....	רבקה גולדברג האם
58.....	מיכאל וולף גיס.....
60.....	ראובן (רובי) קסל ידיד המשפחה.....
62.....	הדס צופיה גולדברג (בת 15).....
63.....	הלל אהרון גולדברג (בן 9).....
64.....	שירה רננה גולדברג (בת 19).....
65.....	הקלטה של אבי.....
66.....	רחל תהילה גולדברג הרעיה

בתום השלושים ערב לזכרו בבית הספר הימלפרב

69.....	פתיחה - יוני וולף גיס.....
70.....	הרב שלומי דנינו מנהל בית הספר הימלפרב.....
75.....	סא"ל במילואים, יובל דגן מפקד גדוד 8207, חטיבת הנחל הצפונית.....
79.....	נגינה
80.....	אודליה ברלין חברת המשפחה, זמרת- יוצרת.....
81.....	שוקי זקבך חבר מהקהילה.....
85.....	ראובן קולטון חבר קרוב משנות שליחות " תורה מציון" בארה"ב
89.....	נועה גולדשמיט גיסה.....
94.....	יהודה איתן גולדברג (בן 20).....
96.....	טליה אורה גולדברג (בת 17).....
99.....	רחל תהילה גולדברג הרעיה

הספדים

תת אלוף הרב אייל משה קרים

הרב הראשי הצבאי

משפחת גולדברג היקרה והאבלה, אם המשפחה רחל, והילדים יהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב, הלל, רעות ונווה, בני המשפחה המורחבת. חברי הקהילה, מפקדים וחברים לנשק, משפחת עם ישראל, משפחת הרבנות הצבאית.

חז"ל במסכת מועד קטן עוסקים באופנים שונים באופיו ובאישיותו של דוד המלך ואומרים: "הוא עדינו העצני. כשהיה יושב ועוסק בתורה היה מעדן עצמו כתולעת, ובשעה שיוצא למלחמה היה מקשה עצמו כעץ". לא קשה כעץ, אלא מקשה עצמו כעץ. דוד המלך היה כל כולו עדינות נפש, אולם כשהיה נדרש לצאת למלחמה, היה יודע גם להקשות את עצמו ולהיות כעץ. לוחם עז ואמיץ.

אם יש מילים שיכולות לאפיין את דמותך ואישיותך – הרב אבי, שאנו מובילים עתה בכאב לב עצום למנוחות, אלו המילים הללו - עדינו העצני.

לפני ימים ספורים, במוצאי שבת חול המועד, שלחת איגרת לחיילי הגדוד. תחת הכותרת "חיזוק רוחני", כתבת להם בין היתר את המילים הבאות:

אנו חיילי צה"ל, הלוחמים המוכנים למסור את נפשם, את זמנם וכוחם, למרות המחיר הגדול והקושי, בוודאי פועלים מתוך ערכות הדדיות ודאגה לכלל ישראל !

נתפלל שהקב"ה יזכה אותנו בזכות ההקרבה הגדולה בהצלחה במשימה, בשמירה על חיינו, ו שנשמע בשורות טובות, ובע"ה ניצחון גדול בקרוב!

נצח ישראל לא ישקר! עם ישראל חי

אבי גולדברג, רב גדוד 8207

קהל יקר אלו רבני הגדודים, החטיבות והאוגדות של דורינו, דור הגיבורים,

מבקשי פניך יעקב סלה.

הרב אבי, לוחם, רב ומחנך, הוא עדינו העצמי של דורנו.

סיימת קורס רבנים צבאיים לפני למעלה משנתיים, כמצטיין גדודי. כל רואיך, מפקדיך וחבריך היללו ושיבחו אותך על מקצועיותך, נועם הליכותיך ועל היותך שילוב של לוחם ותלמיד חכם.

אתה משתייך לזן הרבנים הצבאיים, מקדשי שם שמיים, שעליהם אפשר לקרוא את דברי חנה בתפילתה: "אל הנער הזה התפללתי".

כמצופה מהרבנים הצבאיים ככלל, ומרבני הגדודים בפרט, היית לאורך כל הדרך בגופך, בנפשך ובליבך עם הלוחמים ולצד המפקדים - לא רק בימי שגרה, אלא גם בימי מלחמה, לרבות בשטח האויב, כדי לחזק את רוחם, לתת דוגמא אישית, לטפל בכל ענייני הרבנות ובמידת הצורך גם בחללים, בדיוק כפי שפעלת בשבת אחר הצהריים.

גם בסבב המילואים הזה, בפעם השלישית בה הגדוד מגויס, התייצבת ואמרת: "הנני", מותיר את רחל ושמנת ילדיך בבית.

אמש, עם היוודע דבר נפילתך, ראיתי את הסרטון בו אתה מדבר עם הלוחמים לפני הכניסה לקרב - בעוצמה, בחן, בעדינות, נוסך בהם עוז ותעצומות, קורא איתם "שמע ישראל", ו"אנא ה' הושיעה נא", כשכולם עונים אחריו, תוך שאתה בוחר לסיים את דבריך בשירת "עם ישראל חי", ומלהיב את כל חיילי הגדוד לשיר ביחד איתך.

היית מודל לחיקוי - אציל, עדין נפש, מסור ואוהב ישראל, שהכיר את כל אנשי הגדוד באופן אישי, כולל את משפחתו של כל לוחם.

מיזגת את עולם החינוך ממנו באת, אל העולם הצבאי, וחיברת את שתי שלוחיותיך חייך למהות אחת, שכל כולה מאור פנים, מקצועיות חסרת פשרות, זקיפות קומה רוחנית ואמונית, תוך כדי רוממות רוח החיילים והמפקדים בגדוד. כל זאת בענווה גדולה, בעיניים טובות, התייעצות ושיתוף פעולה עם כל מי שנדרש, כדי להשתפר ולהיות טוב יותר.

הכאב עצום והלב שבור.

אנו, חבריך ושותפיך למשפחת הרבנות הצבאית, מבכים את מותך ונפילתך במערכה כאחד מהמעולים שבבני החבורה.

דמותך ומעשיך יונצחו בכותל המזרח של חללי הרבנות הצבאית, מקדשי שם שמיים בחייהם ובמותם, ובמיוחד במלחמה הזו לתקומת עם ישראל וגאולתו.

אנו שולחים חיבוק גדול של נחמה והשתתפות בכאב: לרחל ולילדים, ולכל בני המשפחה, מנסים למצוא את המילים הנכונות שאולי יש בהם קצת חיזוק ונחמה, כפי שנהגת בחייליך לפני הציאה לקרב.

סרן הרב אבי.

בשם צבא ההגנה לישראל, ובשם הרבנות הצבאית, בסיום קורס רבנים הצדעת לי עת נבחרת למצטיין הקורס. היום אני מצדיע לך הצדעת כבוד על כל מה שהיית ועל כל מה שעשית.

אני רוצה לסיים ולומר לך את המילים האחרונות שכתבת ואמרת לחייליך אותם כל כך אהבת: "נתפלל שהקב"ה יזכה אותנו בזכות ההקרבה הגדולה, בהצלחה במשימה, בשמירה על חיינו, ושנשמע בשורות טובות, ובע"ה ניצחון גדול בקרוב!

נצח ישראל לא ישקר. עם ישראל חי."

אכן עם ישראל חי וימשיך לחיות, ונצח ישראל יתמיד ויימשך, בהוד ובהדר, בשיבת עם ישראל לארצו ובבנין העם והארץ - כל זאת בזכות גיבורי וקדושי עליון כמוך.

ממקום מנוחתם של הקדושים שמסרו נפשם על קדושת ה', תמליץ טוב בעד משפחתך, בעד השבויים שישובו לביתם בקרוב בריאים ושלמים בגופם ובנפשם, בעד הפצועים הזקוקים לרפואת הנפש והגוף, בעד חיילי צבא ההגנה לישראל אותם כל כך אהבת, בעד תלמידיך, ובעד עם ישראל כולו, בעת הזו בה אנו זקוקים לרחמי שמיים מרובים.

נוח על משכבך בשלום, וינעמו לך רגבי ארץ ישראל וירושלים, שבבניינה ב"ה ננוחם.

משה ליאון

ראש עיריית ירושלים

ההורים היקרים, לואיס ורבקה, הרעייה – רחל תהילה, הילדים, יהודה איתן (20), שירה רננה (18) טליה אורה (16), הדס צופיה (15) אלישיב מרדכי (13), הלל אהרון (9) רעות בת ציון (7), נה ישעיה (4) וכל בני משפחת גולדברג היקרים, אוהביו ומכריו של אברהם.

צירוף המילים "ספרא וסייפא" מיטיב לתאר את אישיותו המיוחדת של הרב אברהם, ממנו אנו נפרדים היום בכאב גדול. גם רב - וגם לוחם, מי שדרכו המיוחדת והקצרה, קצרה מדיי - בעולמנו שיקפה שילוב בין מחויבות לעם ישראל ולארץ ישראל, מכוחה של תורת ישראל.

כל מי שהכיר את הרב אברהם, מהמובחרים בבניה של העיר ירושלים, נשא אליו עיניים בהערכה גדולה.

מאז נודע דבר נפילתו, מגיעים אליי עוד ועוד סיפורים על המורה והמחנך הנערץ, מי שהיווה מופת והשראה לתלמידיו בבית הספר הימלפרב - אותו בית ספר שהוא עצמו נמנה על תלמידיו ובוגריו.

לצד היותו איש משפחה מסור ואהוב, לצד החופות הרבות שהעמיד, והרבנים אותם ליווה בהדרכה ובעצה טובה, התמיד הרב אברהם גם בשירות המילואים שלו. במסירות נפש גדולה, מתוך יראת שמיים ולא פחות מכך - מתוך אהבה גדולה לזולת - הוא שב והתייצב לשירות המילואים, נכון תמיד למימוש ייעודו.

לחבריו הרבים סיפר כל העת על תחושת השליחות שמלווה אותו, זאת הניצבת גם לנגד עיניהם של חבריו לגדוד.

לדאבון ליבנו, בעודו ממלא את תפקידו, נפל הרב אברהם בקרב בדרום לבנון, והוא בן 43 שנים.

שירת חייו נגדעה באיבה, אך דרכו נותרה לנו כמגדלור. באתי לכאן הערב, כדי לומר לך, אברהם, תודה. תודה על שחירפת את נפשך למעננו, על שהתייצבת למול אויבינו, על שהקרבת את חיך כדי שכולנו נזכה לחיות

כאן בביטחון.

תודה לך - בשם כל תושבי ירושלים, העיר בה גדלת וחונכת, העיר בה חונכת והדרכת, אני מבטיח לך היום: נזכור את תרומתך ואת דרכך, ננציח את זיכרך ונמשיך לאורך.

בני משפחת גולדברג היקרים,

למול האסון הכבד, למול הכאב שאין לו סוף, אין נחמה ואין מזור במילים. דעו כי אינכם לבדכם. אנו כואבים איתכם את נפילתו של יקירכם, את האובדן הכואב לעם ישראל, והאבידה הכבדה לעיר ירושלים.

אני מבטיח לכם: נמשיך לעמוד לצידכם ככל יכולתנו, ולעטוף אתכם - מעתה ועד עולם.

ולכם, חבריו לנשק של הרב אברהם, אני מבקש לומר בסיום דבריי:

הדרך הטובה ביותר להמשיך את דרכו של הרב אברהם, דרכם של חבריכם האחרים אשר נפלו בקרב לצידו, היא להשלים את המשימה עד תומה ולהביא ביטחון ושקט לגבול הצפון. אני מודה לכם על מסירות הנפש שלכם, ומחזק את ידיכם.

בשם כל הנוכחות והנוכחים כאן, אני רוצה לשאת תפילה, לשובם הביתה בבריאות של כל החטופות והחטופים, החלמתם של הפצועות והפצועים, ולחזרתם בשלום של כל הגיבורים והגיבורות ששומרים עלינו - כוחות הביטחון וצבא ההגנה לישראל.

אברהם היקר, בשם כל תושבי ירושלים, אני מצדיע היום לדרכך ולזיכרך, וכואב את נפילתך מעומק ליבי. יהי זכרך נצור בליבנו לעד.

הרב דוד אנסבכר

גיס ורב הקהילה

רבים כל כך נאספו כאן, לא כולם זכו להכיר אותך. יש מעמנו שהכירו רק פן אחד באישיותך, מעשייתך רבת הפנים, משלל התפקידים שנטלת על עצמך, מהאושר הרב שמרכיב את מי שהינך. עובד ה' בכל רמ"ח איבריך, ציוני מושבע, אוהב ישראל, מחנך דגול, מוזיקאי מחונן, לוחם אמיץ, תלמיד חכם מובהק, פוסק ידען, דרשן נפלא, בן מסור, בעל אוהב, אבא מדהים, עניו ואיש אמת. זכיתי בך והיית לי כאח, ידיד נפש, רבי ומורי.

אתה הרב אבי, יחד עם רעייתך האהובה-אחותנו רחל וילדיכם הקסומים הייתם פס הקול של חיינו. נגינתכם הובילה את תפילתנו את שמחתנו וגם את כאבינו. אתה, הרב אבי, הלכת בראש עם הקלרינט שלך ואחריו השתרכה שיירה ארוכה ארוכה של אנשים, נשים וטף, זקנים וצעירים לאחר שעוררת את ליבם לאביהם שבשמים ולמשמעות חייהם.

אני אולי נושא בתואר רב קהילת "באורך", אבל שנינו ידענו כי אתה שימשת כרבה בפועל. לפני המלחמה הנוכחית עשית הכל למען אחדות בעמנו: היית פעיל יחד עם רחל בתנועת "אנשים אחים אנחנו". עשיתם כל כך הרבה כדי לחבר בין כולם.

למחרת שמחת תורה בשנה שעברה, ב-8/10 ביום ראשון בבוקר התכתבנו וכך כתבת לי ואני מקריא: "הספקתי הבוקר להתפלל כמה דקות. התפרקתי לגמרי בפסוק "לא בגבורת הסוס יחפץ ולא בשוקי האיש ירצה רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו" שאר התפילה, כל שאר התפילה עם דמעות בעיניים".

ובהמשך כתבת "מאתגר להיות כל הרבה זמן רחוק מהשגרה והבית ואין נקודת סיום בקצה אבל אנחנו יודעים שהמטרה חשובה וטובה. כמדומי שהנוכחות שלי פה משפיעה על יחידים. ובכלל, מכירים אותי בגדוד מאות חיילים. בשיחות, בדברים, בלחימה ועוד. הדתיים בוודאי נהנים מהנוכחות שלי בתחומים שונים. שואלים לא מעט שאלות כל שבוע ושמים לראות אותי. המסורתיים- ציבור שונה, והחילוניים- עוד כיוון. משתדל לקדש שם שמיים, להאזיב את התורה על הבריות. ארבעה שלבים בתשובת הדור.

לגבי הבית- אכן מדהימים כולם וכולן ובעיקר רחל שאני מעריך כל כך. אתגרים רבים אבל היא ממשיכה בגבורה עילאית, היא הגיבורה הראשית בתקופה הזאת. תודה על העידוד. שזכה לבשורות טובות וגדולות ושעם ישראל יצא מחוזק בביטחון וברוח מהמלחמה הזאת".

בן אחותי נפל בקרב בשמחת תורה ואבי, הקלטת לי הודעה כל כך רלוונטית לרגעים הללו עבור כולנו: "ספגתם מכה קשה במשפחה אבל בתוך המשבר מוצאים כוחות ממש. עם ישראל חי!- עמיחי! שתהיה שבת שלום, שבת של בשורות טובות, ישועות ונחמות ושיחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה. בעזרת ה', אנחנו צריכים להתגבר, הוא כותב, על המשבר הזה ולמצוא את הרוח החזקה שתוביל אותנו הלאה. אני בטוח שנדע לעשות את זה. אני חושב עליכם הרבה, חיבוק מרחוק, שבת שלום".

ביום שישי האחרון, ערב שבת חול המועד סוכות, כתבתי לך. יצאת מלבנון ליציאה קצרה וכתבת: "אולי תבוא עם רחל לנגן הלל מוזיקלי שמח?", ואתם התייצבתם, רחל עם הכינור ואבי עם הקלרינט. אבל אמרת לי: "קשה לנגן. אירוע כל כך קשה של סירת גולני, יום טוב, שמחה, אבל העצב". ובסוף הכלים לא נפתחו. כזה היית, מעורב בדעת עם הבריות.

יצאת בפעם האחרונה מביתך לקרב חייך בלבנון השכם בבוקר של שבת חול המועד סוכות. בליל שבת, לאחר סעודת ליל שבת משפחתית הפתעת את רחל ואמרת לה: "אני רוצה בערב הזה ללכת לסוכה של משפחת אנסבכר". באתם רק שניכם. ישבנו רק שנינו, ארבעתנו. ישבת בנחת, כהרגלך, דיברת דיברי תורה, שיתפת בקורה אותך בלבנון ובלהט האופייני לך דיברת על גודל המשימה, על האתגר בגיוס חילי המילואים, בשחיקה הרבה שאתם חווים. את מרביתה המכריע של השנה האחרונה למעלה ממאתיים חמישים יום העברת בשירות מילואים. ואז נפרדנו בחיבוק ממושך. ליוויתי אותך וכל כך דאגתי והתפללתי.

אתמול בחמישה לאחת בלילה, בין לוויה שהייתה פה לבין חיבוק בבית אביטבול לבין עוד לוויה שהייתה פה- כתבתי לך את ההודעה האחרונה: "אחי האהוב, הלב כואב ובוכה. אילו כוחות דרושים לך להתמודדות עם נוראות היום, למדנו היום בקהילה כי מילותיו האחרונות של משה לפני שהוא נפרד מעמנו הן:

**"אשריך ישראל מי כמוך, עם נושע בה' מגן עזרך ואשר
חרב גאוותך ויכחשו אויביך לך ואתה על במותימו תדרוך".**

החרב היא גאוה כי המלחמה היא על ידי הקב"ה ורק נראה כי אנחנו הלוחמים. כך נראה לנו, כך נראה גם לאויבים ולכן הם מנסים להשיב מלחמה ונופלים. אנו מצטווים לעבדה ולשמרה. לשומרה עם החרב, לשמור את דרך עץ החיים". חרבות ברזל. על במותימו תדרוך.

אני עמך אבי, ובשבילך ביום הנורא הזה מחבק, מתפלל, תומך ואוהב. לצערנו, את ההודעה הזאת אבי כבר לא קרא. במילים הללו נפרד משה רבנו מעמו האהוב לאחר 40 שנות מנהיגות ובמילים הללו אנחנו נפרדים ממך לאחר 43 שנות מנהיגות. וכך אני נפרד ממך, רבי, אבי האהוב, אבי האהוב. עמנו נושע בה'. אנו עוד נדרוך על אויבינו, עוד יזרח האור על ההר הזה ועל ציון, עוד ימלא שחוק פינו ולשוננו רינה. רחל, יהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב הלל, בשם המשפחה כולה: אנחנו נהיה אתכם בכל רגע ורגע לאורך המסע הארוך שצפוי לנו. נחבק אתכם, נהיה אתכם, נבכה איתכם, נשמח איתכם ויחד נצפה לגאולה.

הרב תמיר גרנות

ראש ישיבת "אורות שאול"
אביו של סרן אמתי צבי גרנות, שנפל במלחמת חרבות ברזל

ילדים יקרים, רחל, אני אגיד לכם כמה מילים לפני כן, זה הזמן שלכם לכאוב, זה הזמן שלכם לבכות, זה הזמן שלכם לצעוק, אל תתביישו. זה הזמן שהצעקות, שהדמעות יעלו לשמיים, שיפתחו שערי שמים, שיראה ה' וישמע שוועת יתומים, צעקת אלמנה.

ואחר כך אתם תזכרו, כמו שאני זכיתי להיות חלק מקהילת התפילה שלכם, קהילת התפילה של הרב אבי, אתם תזכרו את האור על הפנים, את השמחה המתפרצת, את הדבקות הבלתי פוסקת, את הקדושה, את אהבת האדם, את האנרגיה שמתפזרת לכל מקום, ואתם תמשיכו אותה, בטוח שאתם תמשיכו אותה, בטוח שתפזרו אותה לכל מקום, כי חפצי חיים אנחנו ואנחנו מאמינים במלך חפץ בחיים, ואבא שלכם הרב אבי מסר את חייו כדי שכל עם ישראל יחיה.

בני, אמיתי, שקבור כאן למעלה, היה ההרוג הראשון הידוע בקרב על לבנון, הקרב עדיין נמשך אבל ההישגים הם עצומים, ועוד ישבו זקנים וזקנות בקריית שמונה ובמטולה וילדים ישחקו ברחובות שתולה וסאסא וראש הנקרה בזכות אבא, בזכות הרב אבי.

החיים שלו יחסרו לכם תמיד, אבל אתם תדעו שהחיים שלו מתמצים בחיים של כל עם ישראל, בחיים של כל תושבי הצפון. קדושת החיים של עם ישראל והפרשה שבה קראנו שהקב"ה קורא לאדם ואומר לו "נעשה אדם", אנחנו יודעים שאנחנו עדיין בתוך הפרויקט של לעשות אדם, אנחנו עדיין בתוך זה. אנחנו מסתכלים מערבה ורואים עולם שלא מצליח לעשות אדם ומסתכלים מזרחה ורואים מי שעושים אדם רשע.

ריבונו של עולם, תסתכל מניו יורק עד בייג'ין יש אנשים כמו הרב אבי? יש אדם כמו הרב אבי וכמו 15 מחבריו המילואימניקים שנהרגו רק בימים האחרונים? שקוראים "שמע ישראל ה אלוקינו ה אחד". יש עוד בני אדם כאלה מלאי שמחה וטוב, חפצי חיים, רוצים לחבר בין אנשים, רוצים לעשות טוב לכל אדם, רוצים קדושה, רוצים דבקות? אז אף על פי ש"יקר בעיני

ניגון רבי לוי יצחק מברדיטשב

(מאת אוסף הגוים של אוהל אברהם)

ה' המוותה לחסידיו, זה כאשר אתה במקומך וצריך לעלות אליך למעלה, אבל אנחנו מתפללים "ממקומך מלכנו תופיע" וכשאתה מופיע, כששכינה מופיעה, אז הקדושה שלך, השכינה שלך, מופיעה דרך החיים, אז נתפלל "ממקומך מלכנו תופיע..."

ממקומך מלכנו תופיע ותמלך עלינו כי מחכים אנחנו לך

מתי תמלך בציון בקרוב בימינו לעולם ועד תשפון

תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך

לדור ודור ולנצח נצחים

ועינינו תראינה מלכותך בדבר האמור בשירי עזך

על ידי דוד משיח צדקך

שמעון השייח

היום היה היארכייט של סנגורם של ישראל, הרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשב. אז בשם המשפחה, רוצה לבקש מכל התלמידים, מכל הציבור שכאן, מכל מי ששומע, מכל עם ישראל, ללכת בדרכו ולקבל על עצמנו להסתכל בעין טובה על כל אדם, ללמד זכות על כל אדם, כדרכו של הרב אבי התמימה, כמו שנזכר. וזה לא קשה לעשות את זה רק צריך להסתכל על כל אדם ישראל בלי מסכים, בלי ערוצי תקשורת, בלי רשתות חברתיות, ואז פשוט להסתכל עליו. **האמינו לי, תראו הרבה טוב, המון טוב, אצל כל אדם מ ישראל.**

לואיס גולדברג

האב

אבי, אב לא רוצה לקבור את הבן שלו. אב לא רוצה להספיד את הבן שלו.

כאשר אתה נולדת לפני 43 שנה היינו צריכים להחליט איזה שם לקרוא לך. בחרנו לקרוא לך ע"ש סבא רבא שלי (אברהם משה) וע"ש סבא שלי יוסף – כאשר נודע לנו שאף ילד במשפחה לא נקרא על שם שני האנשים הללו.

לפני חודש בדיוק, בשבוע שלפני ראש השנה, אנחנו איתרנו וביקרנו בקברים של שניהם בעיר מנצ'סטר. אני צילמתי את הכיתוב בשתי המצבות (של אברהם ושל יוסף) ושלחתי אליך בוואטס אפ את התמונות.

את אברהם (סבא רבא) אני לא הכרתי. נפטר לפני יותר ממאה שנה.

המעשים של סבא יוסף הכרתי. הוא היה מאוד פעיל בתחילת המאה העשרים, בגיוס כספים וקידום המפעל הציוני, והוא פעל לצד חוקר צעיר באוניברסיטת מנצ'סטר, בשם חיים וייצמן; לימים הנשיא הראשון של מדינת ישראל. אתה כתבת לי בחזרה כאשר אתה קיבלת את שתי התמונות: " כמה זה מרגש אותך לראות את המצבות של האנשים שאתה נושא את שמם".

אתה הייתה בן אדם מאוד רגיש ותמיד נזכור אותך ככה.

פעמים רבות אמרת לי: " אבא, המעשה הגדול ביותר שאתה עשית בחיים שלך – זה לעזוב את משפחתך בגיל צעיר ולעלות ארצה כדי להבטיח שהבנים שלך יוולדו ויגדלו בישראל ולא בחו"ל".

כה אהבת את העם ואת הארץ.

כאשר עקביא בן מהללאל שכב על מיטתו, הבן שלו פקד אותו וביקש ממנו: "אבא, פקד עלי לחברך". אמר לו עקביא, "איני מפקיד". אמר הבן, "שמא עילה מצאת בי". אמר לו עקביא, "לאו. מעשיך יקרבוך ומעשיך ירחקוך".

דהיינו עקביא בן מהללאל אמר לבנו "אתה בעצמך צריך להוכיח כמה אתה טוב".

אבי: אנשים רבים מכירים אותך ואת מעשיך הרבים והטובים -- מימי בני עקיבא; דרך בית ספר כתלמיד, מורה ומחנך; רב של בית הספר.

בשלוש שנים היית ראש כולל תורה מציון בממפיס, טנסי, בארה"ב. ראינו בפעולה שם כאשר ביקרנו. שמענו אז ובשנים לאחר מכן, כמה אנשי הקהילה אהבו אותך את עשייתך למען הקהילה. אני ואנחנו כולנו כל כך גאים בך

אבי, אתה לא איתנו עוד. אבל המעשים שלך, בחייך הקצרים, מדברים בעד עצמם.

אני בתור אבא לא צריך לשבח אותך כי כל מי שמספיד אותך כאן וכל מי בא לכאן הערב לחלוק לך כבוד אחרון מכיר את תרומתך למשפחה, לחברים ולעם ישראל. וכל זה ילווה את רחל, את הילדים ואותנו, תמיד.

יהי זכרך ברוך.

אני מבקש סליחה שאדבר באנגלית.

Our son-in-law, Rabbi Avi Goldberg, was a perfect example of what one would want a son-in-law to be. He touched many circles of people in his life. He and Rachel welcomed to their home hundreds and hundreds of visitors to Israel who wanted to meet an Israeli family and see what an Israeli Shabbat meal is like. And Avi was a perfect example of a warm, welcoming head of household who showed them how beautiful a Shabbat home could be.

He was a devoted teacher of hundreds and hundreds of high school students, who knew that he loved them and cared not only about how much Gemara and TaNaCh they could recite, but was also the most perfect example of a true mentor and guide who cared how they would develop and grow in their personal lives.

He was a committed member of our Kehila and was appreciated by hundreds and hundreds who learned from his talks on Friday nights and were inspired by his being *שליח ציבור* especially on the High Holy Days. And he thus was a perfect example of someone who sincerely and profoundly loved Torah, God and his people Israel.

He must also have been the perfect example of a *רב צבאי*, a chaplain in the Israel Defense forces. He spent countless hours counseling the soldiers in his battalion and caring for their religious needs during the more than two hundred days of miluim [reserve duty] they did this year. I saw a video of him speaking to the battalion a few weeks ago, as they were about

"יָדַע נָגַן וְגִבּוֹר חֵיל וְאִישׁ מְלַחְמָה וְנָבוֹן דָּבָר, וְאִישׁ תֹּאֵר; וְה' עִמּוֹ."

יודע נגן - מי שזכה לראות את אבי מנגן, עוצם עיניים ומתעטף בערפילי טוהר, הרגיש, הבין וראה כיצד הניגון מתחבר לעולמות העליונים.

גיבור חיל - תמיד ראשון, מצטיין בטירונות, מצטיין במילואים, מצטיין בקורס קצינים, נפלת מות גיבורים.

איש מלחמה - היית מתלמידיו של אהרון, אוהב שלום ורודף שלום. יצאת למלחמה הזו, מלחמת המצווה, מתוך תחושת שליחות להגן על המולדת והעם שכה אהבת.

נבון דבר - מבין דבר מלבו מתוך דברים שלמד, כמה העמקת בלימוד התורה במסירות ובאהבה, כמה אהבת לחרוש בשביליה ולהעמיק בה.

ואיש תואר - עיניך הטובות הביטו בכל אחד ואחת בעין טובה ואוהבת, על פניך תמיד היה חיוך נצחי שלא מש מפניך, יפה תואר במראה, ויפה תואר בפנימיות.

וה' עמו - לכל מקום אליו הלכת ובכל מעשיך הגשמיים והרוחניים לקחת את הקב"ה איתך, איש של ספרא וסייפא כמקשה אחת, שליח השם.

כאברהם אבינו, יחד עם רחל והילדים, היה ביתכם פתוח לרווחה לכל, בלי שאלות, בלי בחינות ובלי שיפוטיות. תמיד מארחים, מנגנים ומקרבים. נגעתם והשפעתם על כל כך הרבה נשמות.

רחל, יהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב, הלל, רעות ונווה, הכאב קשה והשבר גדול, אך זקפו קומה הרימו ראש ותהיו גאים כי ככה אבי, אבא, היה רוצה שנהיה.

don't remember exactly how many days of miluim [emergency reserve duty] he did this last year – as I said, more than two hundred, I'm sure – but when home he could pick up just where he left off. I'll never forget one of the last times I heard him speak. It was a rare occasion that both he and Yehuda were home together from the army. The two of them, father and son, walked into shul, dressed nicely in Shabbat clothes, each with an M-16 slung over his shoulder, and they sat down together. And when the time came for someone to give a talk, it was Avi who -- although home from the front for only a day or two – it was Avi who had prepared a drasha and got up to speak. That moment tells much about who Avi was. Soldier, scholar, father. Always willing, whenever called.

As I said, Avi had thousands who admired and loved him. Thousands! Avi had a wonderful, beautiful wife who loved him as few women have ever loved a man. He had eight children who looked up to him, loved him, and depended on him. And Avi loved his family, and Avi loved his family ! with all his immense heart.

Yesterday, he was called to sacrifice all that, in order to defend Israel. I have no doubt that he made that sacrifice with excruciating, indescribable, unimaginable, longing and anguish.

And I have no doubt that he made that sacrifice proudly. May all those many circles of people whose lives Avi Goldberg touched, now become circles of support for Rachel, for Yehuda, Shira, Talia, Hadas, Elyashiv, Hillel, Reut, and Naveh, who will so, so sorely miss him.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים והנצח
ימליץ טוב בעדנו
וינוח ויעמוד לגורלו לקץ הימין.

to cross into Lebanon. Now-soldiers again, they are husbands and fathers who were called away from their families to risk their lives in defense of our country. They stood silently in an open field as Avi called out words of encouragement. He had no dais, no microphone. Just heartfelt thoughts and a raised voice. He was inspirational.

Avi had been a combat soldier during his compulsory service decades ago, and he knew to appreciate the magnitude of his mission. In what tragically has turned out to be a kind of farewell message to his wife and children, he described the immense stockpiles of Hezbollah weapons and ammunition primed for an invasion of the Galil, that his battalion discovered stored in supposedly "innocent" civilian residences on the Lebanese side of the border. He knew there were terrorists still hiding in some of those houses, and he knew there could be casualties among his comrades. As chaplain, it would be his duty to maintain the dignity and sanctity of the bodies of those who might fall. Now, someone else has had to do exactly that, for his.

He was a source of joy for his extended family, and was a perfect example of a committed son and brother who would bring music and happiness to them all, and – if necessary – be a tower of strength in hard times.

And, of course, he brought all of that: warmth, dedication, wisdom, love of God, music and strength, and multiplied it a thousand times and showered it on Rachel and their children. He was the perfect example of a Jewish husband and father.

He was exemplary in how he functioned in those many different circles on a regular basis, yet he never seemed spread thin. He could summon the strength to do it all and was still ready to take on more whenever asked. I never saw him look tired. I

at the Klezmer Festival in Tzfat. Together with your wife Rachel, herself a gifted musician, and some of your children, you held many Jewish musical evenings in your home.

Throughout the years, originally, in Golani, and especially for the last 9.5 years, when you were no longer required to serve because you already had six children, you were devoted to the army and to Eretz Israel. You once said to me, "A person who has nothing to die for, also has nothing to live for." Ultimately, you died for the country you loved so much. Yesterday, on Shabbat, you were hit when you were helping wounded soldiers in the field.

You exemplified in so many ways, more than any other person I have ever come across, what a true mensch should be, and, together with Rachel, you raised all your children to be the same way. You influenced so many people in so many diverse ways, and you were extremely kind and tolerant.

I, together with Shalom, Rachel, and your eight wonderful children, Yehuda (who is serving in the Nativ army unit), Shira (who is in Sherut Leumi in Eilat), Talia (who is in the Shelef program in Sderot), Hadas, Elyashiv (who was bar-mitzvah earlier this year), Hillel, Reut and Naveh (all of four years old), and your only sibling Eliezer will miss you forever. As for everyone else, the world is a poorer place without you.

רבקה גולדברג
היא

My Dear, Dear Avi,

I really cannot believe that I am here and that I will never see your widely smiling face again. You were the most wonderful son, brother, grandson, husband, son-in-law and father that anyone could ever imagine. I could speak to you in a way that I cannot speak to anyone else. I should apologize to you because I did not succeed in giving you the kind of family and home that I very much wanted you to have.

You also excelled in so many other ways. You were the only grandchild who carried on the rabbinic tradition in our family going back to the Panim Meiros. You had three smichot as a rabbi – the last as a Rav Tzvai two summers ago, where you were the oldest in group, but were the one who finished with an ot hitztayanut. You had two-and-a-half academic degrees. You were an excellent teacher and the Rav of Himmelfarb School, and you deeply loved your profession, and volunteered in many other ways there. You spent three years on shlichut in Memphis, Tennessee, and kept in contact with the community there. You were a volunteer Tzohar rabbi and performed many weddings, among other things. You were also the deputy rabbi in the BeOrach Community, where your brother-in-law is the main rabbi. For about two decades, you went on Yom Kippur to organize services at Kibbutz Ginnosar, which is chiloni, and everyone loved you there; and this year, when you were serving in the army and not even allowed to fast, you sent your three oldest children to take your place there. You were an accomplished musician. At about the age of 11, you were given an award as the best young klezmer musician by Giora Feidman

הרב ירמי סטביסקי

מנהל תיכון הימלפערב לשעבר

משפחת גולדברג המורחבת, תלמידים, מורים של בית ספר הימלפערב ובעיקר- רחל, יהודה, שירה, תליה, הדס, הלל אלישיב, רעות ונווה.

איך אני מדבר עליך, הרב אבי? כבוגר בית הספר? כמחנך? כרב של בית הספר? כנני מחונן? כאבא אוהב ואהוב או כאיש של רחל?

אני רוצה לדבר על כמה מהאהבות שלך.

אהבת לעבוד. ראית בעבודה קשה ערך. עבדת קשה כמחנך, עבדת קשה כרב וכרכז התנדבויות. ראית את התמונה הגדולה של בית הספר אבל אף פעם לא נמנעת מלהתעסק בפרטים הקטנים. אף פעם לא התלוננת. תמיד סחבת ביחד עם התלמידים. מבחינתך תלמידים מאתגרים מחייבים אותנו לעבוד קשה יותר כדי להגיע ללב שלהם. הימים שלך היו מלאים מאוד מאוד.

אהבת אנשים, והייתה לך סבלנות רבה גם כלפי אלה שאחרים היו מוותרים עליהם. מעט מאוד נזפת בתלמידים. למדת את התלמידים שלך, רצית להבין אותם במורכבות שלהם. תלמידים עצובים הטרידו את מנוחתך, היית נחוש להביא אותם לנקודה טובה. ידעת שלפעמים לוקח זמן רב עד שאדם מוצא את הנקודה הטובה של עצמו. שיתפת את התלמידים בכנות ובאמת גם במסע החיים של עצמך, תמיד פנית לתלמידים בהארת פנים.

אהבת את התורה וחשבת שיש באור התורה לתקן עולם. הבנת שהתורה היא לא רק מערכת חוקים טכנית, אלא היא צריכה להגיע ממקום של לב ולהיכנס למקום של לב. פעלת מתוך הפנמה שהתורה תחילתה חסד וסופה חסד, ושהתפקיד החשוב ביותר של האדם הוא להקל על הסבל של אחרים. ידעת שהתורה יכולה להתפשט בעולם דרך מגע אנושי ואהבת אדם. הפירודים והמחלוקות של השנים האחרונות ציערו אותך מאוד.

בעולם ציני, מסחרי ופוליטי היית תמים. אבל היית גם שלם. לא נורא, בהימלפערב יש הרבה אנשים תמימים. אצלנו, בבית הספר, זה כבוד להגיד

שאני נותן ממה שיש לי לאחרים. אצלנו זה כבוד כשהחזק מגן על החלש. בהימלפערב זה כבוד להגיד שאני מגן על המדינה שלי. היית אדם נדיב הרב אבי.

אבל גם ברור שהאהבה הגדולה שלך הייתה לרחל ולילדים. דיברת על המשפחה והיית גאה בהם, הם היו העוגנים שאפשרו לך את החיים המלאים שחיית. הם אלו שהחלל יהיה הכי גדול אצלם. ואנחנו, במעגלים הרחוקים יותר נתפלל ש"בלע המות לנצח ומחה ה' אלוקים דמעה מעל כל-פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל-הארץ כי ה' דבר".

ראובן (רובי) קסל

ידיד המשפחה

רחל, אני אומר רחל, אבל זה רחל ואבי, אבי ורחל, שמונת הילדים, אי אפשר להפריד.

בכל פעם כמעט שיצא לי לדבר על המשפחה ועל הבית של רחל ואבי, אמרתי שמבחינתנו (שלי ושל ג'נט אישתי) זה בית של אחרית הימים. זה בית של עידן חדש, זה בית שמרגישים בו ממש בפועל שהזרעים שנטמנו פה באדמת ארץ ישראל שלחו שורשים והם מצמיחים עכשיו שתילים באמת חדשים שלא היו מעולם בגלות, מרגישים את זה בפועל ביום יום, כל פעם שאנחנו שם.

זה בית של הרגשה שיש בו טוב שאין כנגדו רע, יש בו מתוק האור וטוב לעיניים שאין כנגדו חושך, של חול שמתעלה לקודש כל הזמן, של הכנסת אורחים שאין לה גבולות, של חמלה שאין לה גבולות.

קראנו עכשיו "ועץ החיים בתוך הגן", זלדה באחד השירים שלה כותבת "משפחה זו עץ החיים בתוך העיר המסולעת" וזאת באמת ההרגשה. עץ חיים אי אפשר לירות, החיים עצמם, כחיים, אין להם הפסק גם אם אנחנו רואים אחרת, גם אם אנחנו רואים אותם נקפדים, אין להם בעומק הגדול הפסק, הם מתחדשים. גם אם הלב נשבר וגם אם הכאב הוא קשה מנשוא.

כנראה, אולי, שאבי, אברהם יוסף, נוסף לכל מה שדובר כאן עד עכשיו וכל מה שעוד לא דובר ועוד ידובר, זכה גם במעלתו של רבי עקיבא, גם במעלה של הנעקדים בכל הדורות, שמוסרים נפשם, של מקדשי החיים גם באופן של מסירתם, נוסף לכל אופן שהוא מסר את עצמו לחיים בחיים.

שנזכר אנחנו להמשיך את החיים שלו ולקחת מהם כדי להמשיך יותר ויותר אל תוך חיינו שלנו ובזה אנחנו בעצם נמשיך את חייו בפועל.

תהא נשמתו נפשו צרורה בצרור החיים.

סא"ל במיל', יובל דגן

מפקד גדוד 8207, חטיבת הנחל הצפונית

אבי, "איזה איש מתוק" זה המילים הראשונות שעולות לי לראש.

לפני כשנתיים דרכינו הצטלבו כשמונית להיות רב הגדוד, והאמת שזו הייתה אהבה ממבט ראשון. פשוט כך. לא ידענו שנבלה כל כך הרבה זמן ביחד, בשנה האחרונה מאות ימי מילואים.

לפני שעות ספורות יצאנו חיילי הגדוד מלבנון, יממה אחרי הקרב שבו איבדנו חמישה מטובי האנשים שיש לארץ הזאת להציע, באמת האנשים הכי הכי טובים ואתה ביניהם.

טוב הלב שלך, העיניים הטובות, באמת, בזמנים קצרים מאוד הפכת להיות עמוד תווך בגדוד, שם דבר בגדוד, הרב אבי איש שיח לכל דבר ועניין.

אני יכול להבטיח לך יממה אחרי הקרב הארוך שבו נפלת, שהמילים שהרעפת על אנשי הגדוד, ואני חושב שהרבה מאוד מהאנשים פה ראו את הסרטון, האמת שהסרטון הזה הוא מהכניסה הראשונה שלנו ללבנון, אבל בכניסה השנייה (הרב אבי) נשא דברים לא כחות חזקים, אפילו נזף בי ששכחנו לשיר "התקווה" בסוף, אז תיקנו את זה בפעם השנייה.

באמת התועפות של השליחות, הציונות והערכים בנועם הליכות ובטוב לב שהרעפת על החיילים שלנו גרמו לנו לעמוד במשימה גם לאחר אותו קרב קשה, ולצאת מלבנון, ולצאת מהקרב הזה בראש זקוף ומורם כשידינו על העליונה.

וידעת טוב מאוד, היו לנו הרבה מאוד שיחות שזו מלחמת קיום, שזו מלחמת להיות או לחדול. היה לך ברור מאוד, באמת הערכים כנגד העיניים, הרבה מאוד שעות של שיחה על הדברים האלה.

רחל והמשפחה משתתפים בצערך, אין לי מילים להביע את התנחומים שלנו, צערך הוא צערנו, אהבתי אותו מאוד, אהבנו אותו מאוד, הוא יחסר לנו.

נוח על משכבך בשלום חבר.

הילדים

רעות בת ציון גולדברג

(בת 7) בעזרת יהודה

אבא, את הדברים הבאים אני מקריא בשם רעות המתוקה שכל כך אוהבת אותך ושאהבת. לפני שבוע רעות כתבה לך: אבא היקר והאהוב, נקווה שתשוב הביתה בשלום. בחג עשיתי מעשה טוב, וויתרתי על משחק שרציתי. תמסור ד"ש חם ללב. אוהבים, כל המשפחה. נשיקה מרעות בתך.

הבוקר רעות כתבה: אנחנו מתגעגעים אליו ואנחנו אוהבים אותו ואנחנו רוצים שהוא תמיד יהיה איתנו. בכל רגע הוא יהיה איתנו כשהוא בשמים.

יהודה איתן גולדברג

(בן 20)

אני לא אוהב להיות במרכז, ואני לא אוהב לדבר על אנשים פרטיים אבל אבא לא אדם פרטי. גם במותו אבל בכללי, בכל חייו אבא פעל למען משהו גדול ממנו. אבא חי תורה! תורת חיים. תורה וערכים שמחברים לחיי המעשה. בכל שלב בחייו הוא עשה למען הגדלת הטוב בעולם, השראת השכינה. בין אם זה בסעודות שבת עם דברי התורה לכל האורחים, אם זה נגינה לכל מיני אנשים שצריכים קצת שמחה, לב או עומק שיפסיר בהם משהו – שיתעוררו. אם זה בכל עולם החינוך שהתפיסה של אבא הייתה כל כך מפותחת ומדויקת ללב שממול. אם זה עזרה לניצולי שואה – כמו "סבא" אליעזר, ניצול שואה שאבא מילא את סוף ימיו בהרבה אור ושמחה. אם זה ללמוד וללמד תורה בכל מסגרת שפעל בה, כשהחבר'ה באים לבית, וכמובן בצבא. שליחות בארצות הברית כדי לחזק שם את הזיקה לארץ, לתורה ולעם. אבא חי חיים של כלל. התודעה שלו היתה תמיד בכך שיש בו כוחות נפש והם לא לעצמו- הם בשביל לקדם את העולם למקום מוסרי יותר, טהור יותר, נקי יותר, יפה יותר! הבקיאות של אבא בהלכות, בהגות היהודית ובכללי בקודש הראתה מאיזה עומק הוא מגיע לעשייה שלו. עשייה מקדמת, שמוסיפה ברכה ואור בעולם. אבא פעל כדי לאחד את כלל ישראל ונגע בלבבות של אנשים שונים ומגוונים: במעגלי שיח בתקופה מורכבת לעם, בהובלת מניין ביו"כ בקיבוץ גינוסר ועוד ובכך, האיר והופיע את אור התורה בתוך כלל ישראל ממש.

אבא ואמא חינכו אותנו כילדים שאין רגע דל, אין סיבה לנוח. אנחנו פה בעולם כדי לעבוד ולקדם. ב"ה התחושה הזאת נכנסה לי עמוק לורידים ועל זה בין היתר רציתי לומר לך תודה- אבא. על החיים שאתה מכוון אותי לחיות, על הקריאה והמסר שאנחנו באים להעביר לעולם. על אישיות, על המידות, על ערכים כמו אהבת תורה, אהבת אדם, ואהבת הטוב! תודה על דוגמא אישית יוצאת דופן שמתווה לנו דרך לחיים. על עוצמות נפש ונשמה שבאו והופיעו חזק פה בעולם הזה. תודה על הלב הטהור והעמוק שזרח ומאיר למשפחה ולעולם. אבא, אתה אדם אמיתי וכן, לא מעגל פינות, יודע דברים עד הסוף ויודע גם איך לתווך את זה ללב שממול- תלמיד, חבר, כל אדם ובפרט בן. אבא, סליחה שלא הקשבתי לך מספיק, ושלפעמים

שירה רננה גולדברג

(בת 19)

אבא שלי האהוב! אני לא יודעת מאיפה יש לי כוחות עכשיו לעמוד פה ולדבר.

אני שואבת כוחות ממך, מהאיש הטוב שהיית.

איש של כולם, כל כך הרבה אנשים הרגישו קרובים אליך בחיך, ומרגישים קרובים אליך עכשיו כשאתה כבר לא בין החיים. חיית חיי שליחות, חיי כלל.

אבא, אמרת לי פעם באירוע שאתה מרגיש שהמארגנים הצליחו להגיע לאיזון מדויק בין פשטות והשקעה. שתי מילים עם כל – כך הרבה משמעות.

פשטות והשקעה, התיאור הזה הוא לגמרי אתה.

בכל דבר שעשית בחיי השליחות שלך, הרגישו את זה.

שיעורים לתלמידים, שיעורי תורה בבית כנסת, עריכת חופות, נגינה, רגעים משפחתיים, ארוחות ערב פשוטות ומושקעות שבישלת, סיפור לפני השינה לאחים, צחוקים שתמיד עשינו, בפעמים שהיית איתי בבית חולים או סתם ככה ביומיום בבית.

ואולי, יותר מהכל, היציאה למילואים. תמיד, וכשהתנדבת למילואים – בכלל.

זה היה לך כזה פשוט, כאילו אין אפשרות אחרת, עמ"י צריך אותך אז מובן ופשוט שתיסע. וזה בא גם עם המון השקעה, השקעה מצידך – לעזוב את העורף וללכת לחזית, השקעה מצד אמא שנשארה להחזיק את הבית.

ידעת את זה, את גודל ההשקעה למען המטרה הנעלית ביותר שיכולה להיות ואפילו שידעת כמה אתה נותן ומקדיש, עשית את זה בפשטות וצניעות.

זה המסר שאני רוצה שכולם יקחו איתם, יעבירו הלאה ויחיו אותו.

אתגרתי יותר מידי. תודה על מה שנתת ותמשיך לתת לי. אוהב אותך כל כך ומתגעגע מאד. אמא פה חזקה ממש! אמא מדהימה. יהיה לנו קשה בלעדיך. יהיה קשה לחיות ככה, החוסר כל כך גדול ומקיף אבל אנחנו חזקים! אומרים שהקב"ה נותן ניסיון רק למי שיכול לעמוד בו – מחמיא. מרגיש שמרחמים עלינו אבל צריכים גם לרחם על כל עם ישראל שעכשיו חסר לו עוד אור – אור גדול!! אנחנו נקום, כעם, כמשפחה, כיחידים. יהי זכרך ברוך – אבא.

נווה ישעיה גולדברג

(בן 4) בעזרת שירה

אבא היקר

אני אוהב אותך,

שמרתי לך סוכריה משמחת תורה.

טליה אורה גולדברג (בת 17)

"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד"

אבא הוא כזה שתמיד עושה המון טוב. כשחגגנו לו יומולדת 40 הבנתי את משמעות המושג "מולטי-טאסקינג". העולם חסר עכשיו את הרב-פעילויות שלך. חסר את המחנך הטוב שהיית, החייל, הרב, הבן, האח, האבא. צריך למלא אותו עכשיו, את החוסר, להוסיף חיים. להוסיף תקווה, אהבה, רוח. אני מרגישה שיותר משנלחמת את המלחמה הפיזית, נלחמת את מלחמת הרוח. גם לפני שמחת תורה תשכ"ד. תמיד שאפת ופעלת למן הזהות היהודית והישראלית של כל יהודי, בארץ ובתפוצות. תמיד עודדת והוספת תקווה. הסרת את הייאוש ונטעת כוח. עם כזה חיך שרק מלראות אותך קשה להישאר אדיש.

כמעט כל השיחות בבית שלנו בשנה האחרונה היו קשורות בדילמות גדולות של מחלוקות ודעות בעם שלנו ותמיד היה לך מה לענות, גם אם כבר חפרנו ושאלנו את אותה שאלה 100 פעמים. הייתה לך אמת פנימית, ואמונה שלמה בצדקת הדרך. ידעת מה טוב ומה נכון. אני זוכרת איזה שיחה שעשינו, אני אתה ואמא, בסוף כיתה ט' שלי. מאוד לא הסכמנו, וכעסתי עליך וגם על אמא. אבל כשהתחלת לדבר בשיחה-איכשהו נרגעתי קצת. פשוט כשדיברת והסברת את הדברים לא הייתה דרך לא להאמין לך. אמרת את הדבר הנכון ובצורה הנכונה. כזה אתה. יודע מה נכון ומה צריך ואיך צריך. מין לב שומע כזה, לב מבין. מודה על הזכות להתחנך על ידך, וללמוד קצת מהאידיאלים והערכים הגדולים שהובילו אותך בכל צעד.

הכי היה קשה לי כשהיית במילואים, זה שלא יכולת לברך אותי פיזית בערב שבת. לא יכולת לתת לי חיבוק ענק ואבהי, למעוך אותי, לתת לי נשיקה ולהגיד- "שבת שלום מתוקה, אני גאה בך". "יברך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום". תודה אבא. תרתי משמע. תודה על 16 שנים ו10 וחצי חודשים שדאגת, גידלת, חינכת, שהיית הדוגמה לאיך להיות יהודייה ישראלית, יראת ה', אוהבת אדם, פועלת מחיל אל חיל. מקווה לזכות להיות ראויה להיקרא הבת שלך. אוהבת המון. סליחה. מתגעגעת.

לעשות כל דבר בחיים על כל הלב, עם כל ההשקעה והמחשבה, ועם המון איזון, פשטות ותמימות.

אבא, אני לומדת ממך המון! מהמידות שלך, מהשקפת העולם שתמיד חיכיתי לשמוע עוד חלקים ממנה בנוגע לדיונים שהיו, לומדת מהדרך החינוכית הייחודית שלך, מהאהבה שלך לאמא ולילדים, מדברי החיזוק ששלחת לחיילים שלך ולנו בזמנים קשים, מהרצון ומהפעילות הבלתי פוסקת שלך למען אחדות בעם, מהרצון שלך לקדש שם שמיים.

אבידה גדולה כל כך למשפחה, לעם ישראל ולעולם כולו.

אבא, בשבוע שעבר הציעו שנכתוב מכתבים ויעבירו אותם אליכם ללבנון. אני יודעת כמה חשוב היה לך לדעת מה קורה איתנו ביומיום. כשאתה בבית ואני בשירות, כשאני בבית ואתה במילואים. תמיד התעניינת וסיפרת שקשה לך בזמן לחימה לא לדעת מה איתנו. אז כתבתי במכתב מה חדש אצלי מאז שדיברנו פעם אחרונה, כמה שאנחנו אוהבים ומתגעגעים. אז חיכיתי קצת ולא שלחתי את המכתב, ושכחתי. אני יודעת שהמון כבר אמרו את זה לפני, אבל חשוב לי לומר. אל תחכו להגיד לקרובים שלכם שאתם אוהבים אותם, אל תחכו לספר להם מה עובר עליכם. אבא אני אוהבת אותך. אני יודעת שמעכשיו אתה מסתכל מלמעלה ויודע את כל מה שקורה אצלנו.

ניפגש בקרוב בגאולה השלמה! אוהבת מאוד, מתגעגעת!

הדס צופיה גולדברג (בת 15)

אבא,

ממש בליל חג סוכות ברכת אותי בברכת הבנים, מאוד התרגשתי כי זה הפעם הראשונה בשנה הנוכחית, ולצערנו אחת לפני האחרונה בכלל. זה תמיד היה ותמיד יהיה רגע משמעותי ומיוחד בשבילי. בכניסת שבת כשהכל מתאסף- רגע של אבא ובת, זה רגע שכולו מלא באהבה וחיבור, הצלחת תמיד ובמיוחד ברגעים האלו להכניס משמעות אישית. כל שבוע הוספת מילים רלוונטיות מתוך אהבה, דאגה והקשבה לי ולצרכים שלי, ידעת מה עובר עליי וידעת להתאים תגובה ומילים טובות למצב שלי ושל כל אחד אחר. (לפרוטוקול בדרך כלל זה כלל קריצה ובדיחה מלאה באהבה).

האמנת בי ובבחירות שלי רצית שאני ארצה באמת, שאני אהיה שלמה, ואני רציתי. רציתי שתראה אותי בעוד הרבה רגעים חשובים בחיים, רציתי להסב לך נחת, רציתי שתהיה שותף בהדרכה שלי, בלמידה שלי, בחתונה שלי, אני כל כך כל כך רציתי.

ועכשיו לא חשוב כלום אני רק רוצה עוד מילה אחת ממך עוד רגע אחד קטן. לפני בערך שנה אמרת לי משפט שעכשיו מתחבר לי: "באסונות גדולים אין דבר כזה דברים קטנים" רגע אחד קטן היה יכול להיות הכל. ואני רוצה להחזיק בידיים כל דבר קטן כי הכל חשוב והכל משמעותי והכל יבוא לאט לאט..

לימדת אותי שהחיים, הצחוק והשמחה זה בחירה יומיומית, אז היום הסתכלתי החוצה וראיתי איזה אנשים מדהימים כואבים אותך, סובבים אותי. אמא, סבא, סבתא, אחים ואחיות, דודים ודודות, בני דודים ובנות דודות. כולם. כולם רוצים להמשיך להיות האור המדהים שלך ואני רוצה להחזיק בכל אחד מהם, כי לא משנה כמה הוא קטן הוא משמעותי, כי הוא קשור אליך. אני רוצה להחזיק במעט הזה, בהמשך הזה, האמנתי ואני עדיין מאמינה שהיית ועשית כל דבר במקום שהיה צריך אותך, ושזה מה שהיה צריך ממך וממנו עכשיו. לכל קריאה השבת "הנני", הלוואי וגם אני אשיב ככה. כל כך הרבה אנשים ממשיכים אותך, מתוך האור הגדול שלך, כל כך

הרבה אנשים כואבים אותך ואני כל כך כל כך כואבת וקשה לי אבא. כולם רוצים להמשיך את האור הזה בהכנסת אורחים, בברכת הבנים, בהארת פנים, בבדיחות, בצחוק, בחיבוק, באמונה, בחינוך, בבחירת הטוב, בעשייה, ועוד כל כך הרבה דברים שהם אתה. אני לומדת ממך כל הזמן וזה לא ישתנה, אתה תמשיך ללמד אותי וללוות אותי, ואני אוהבת אותך אבא, אוהבת ומודה לך. אוהבת, מודה לך ומתגעגעת.

אלישיב מרדכי גולדברג (בן 13.5)

לאבא

אבא, היית בשבילי מורה דרך מאז שאני ילד קטן, תמיד הראת לי את הדרך הנכונה לחיות בה. עשית את זה גם בדיבור ולימוד, אבל בעיקר בדוגמא האישית המדהימה שנתת לכולנו. בשנה האחרונה הייתה לי בר מצווה ומאוד רצית ללמד אותי את כל הפרשה ולכתוב את הדרשה אבל כמעט כל הזמן היית במילואים, חסר לנו. בפעמים שיצאת הביתה היה לי כל כך כיף להראות לך את ההתקדמות שלי ואלו היו רגעים מאוד מיוחדים בשבילנו ביחד. אבא, עכשיו כשאתה כאן לידינו אני רוצה להקריא לך את המילים שכתבתי לך במכתב בשבוע שעבר, אני בטוח שהנשמה שלך שומעת אותי:

"אני ממש מקווה שתוכל לחזור הביתה כבר ושהמלחמה הזאת תיגמר בניצחון לישראל, ואני רוצה שתדע שתמיד נמשיך להפיץ את האור שלך ושלנו- אור של גבורה, אור של תורה, אור של אהבת ישראל. ובשמחת תורה ננסה לשמוח כמה שיותר ולהודות לה' יתברך על כל הטובות שעשה איתנו".

המון המון געגועים ושנשמע בשורות טובות

מכל הלב.

אלישיב

הלל אהרון גולדברג (בן 9)

אבא היקר והאהוב, היה לי מאוד כיף איתך בפארק דניה ששיחקנו ביחד צלחת מעופפת. היה לי מאוד כיף איתך גם כשצחקנו ביחד. כשהתגייסת הייתי מלא בכחך שתיהרג ושלא תחזור. מתברר שהפחד שלי היה אמיתי.

תמיד הייתי גאה בך. מבטיח לך שאני אשתדל להיות חזק ובסדר ואני אנסה לעזור לאמא. אחד הדברים האחרונים שאני זוכר ממך זה בסוכות בסעודה ששרנו ובירכנו ביחד. לפני יום שישי ברכת אותנו בטלפון ודיברנו קצת על הלימודים. ברכת אותי "יברכך ה' וישמרך" הייתי בטוח שה' ישמור ויברך גם אותך, אבל טעיתי. למרות זאת אני בטוח שכעת ה' שומר עליך.

לסיום אבא, אני רוצה לומר לך שאני ממש מתגעגע אליך.

רחל תהילה גולדברג

הרעיה

"שמע ישראל ה' אלוֹקינו ה' אחד"

הפסוק שהולך איתי עכשיו הוא

"חזקו ויאמץ לבבכם כל המייחלים לה'."

הוא הולך איתי כל הזמן. ואני צריכה לצעוק את זה כל כך הרבה פעמים לי ולאנשים מסביבי. להתחזק מתוך השבר. והחוסר. והבלתי נתפס.

אבי אהוב שלי, בשבוע שעבר הציעו מהגדוד להעביר אליכם מכתבים. אני מקריאה את התחלה של המכתב שכתבתי לך:

"בסייעתא דשמיא"

לרב אבי גולדברג גדוד 8207

תאריך – הושענה רבא ה' הושע נא

אהוב ליבי היקר, מה שלומך? אני מקווה שטוב.

מקווה שאתם מצליחים במשימה הקדושה, למגר את הרוע בעולם,

ולהשיב אותנו למרחבי ארצנו בבטחה ובשלום, לאורך ימים ושנים ולנצח.

מקווה שמצב הרוח שלכם הוא טוב, ובטוחה שאתה תורם בזה, בדרכך

המופלאה."

בהודעה האחרונה שכתבת לי במוצאי שבת לפני שבוע כתבת, אני מצטטת:

"שבוע טוב אהובה ויקרה. הלילה אנחנו עדיין בהתארגנות. החל ממחר בצהריים כבר לא אהיה זמין. אין כמוך! את מדהימה. באמת באמת היה לי כל כך טוב בבית ואני כבר מתגעגע מאוד. גם הפעם יהיו כעשרה ימים ואולי טיפה יותר ללא פלאפון. מאתגר... אבל אנסה לשלוח הודעות איכשהוא. אוהב אוהב אוהב. כל כך. את קסם יפה ומתוק שלי, אהובה מאוד מאוד."

כתבתי לך בתגובה, והספקת לקרוא:

"איזה הודעה שמחייכת אותי!"

במכתב שלי סיימתי במילים –

"שומרת בתוך ליבי את ההודעה שלך ממוצאי שבת. מתגעגעת אליך בכל ליבי ונפשי. מחכה לחיבוק כשתחזור."

מעריכה אותך ואת כל חיילינו. מתפללת לברכה לעם ישראל. יש הכנות משמעותיות לשמחת תורה שכוללות גם מתן מקום לכאב... מקווה שנצליח להתרומם, להתחזק, ולשמוח."

אני אסירת תודה שהספקנו לכתוב לך מכתבים, שהספקת לקרוא אותם ביום שישי האחרון.

הקרבה שלך כבר חסרה לי מאוד. אני רוצה שתנחם אותי, אותנו. וגם שאנחנו נצליח לנחם אותך מכאן לשמיים, על שאתה לא פה. ושלא תהיה נוכח פיזית בכל השמחות של הילדים בעתיד וביום יום הפשוט.

אלפי האנשים שכאן איתנו אוהבים אותך ומעידים על האדוות הבלתי נתפסות ובלתי נגמרות שלך... אדוות הרוח, העשייה, דבר ה' שאתה הבאת לאלפי אנשים, בעם ישראל, בארץ ובחוץ לארץ, וגם ללא יהודים, דברי שבח על השם.

היית לגמרי חי את "אתה בחרתנו מכל העמים." היית קשור בתורה יום יום, מילה מילה, והיית גם חי אותה, את התורה. גם המילים שלך וגם הנפש, הגוף, היומיום שלך היה מלא בחיים. אהבה אליי. אהבה ודרישה כלפי הילדים. 250 יום היה חסר לי משהו שיהיה פה עם חוש הומור ועכשיו אתה לא תהיה. אתה יודע לפתור מצבים שגרתיים של ילדים בעוז רוח ובחוש הומור, ואתה תמיד ישר, פשוט ישר, למה שנורמלי, למה שבריא וטבעי. אתה לובש חיבור של חסד ודין, של שמיים וארץ, באופן מלא. גם הכי פרקטי וגם הכי רוחני ורגשי. אתה איש ישר שדבק באמת, עם עטיפה ומעטפת כל כך רכה ונעימה.

נכנסת הביתה ביום רביעי כ"ב אלול, שזה יום ההולדת שלי, ובנוכחות שלמה, גבוה, יפה, ויודע, אמרת עם הנהון שהביע גם נכונות אבל גם צער – צו שמונה. ביום שני שאחרי יום כיפור, יצאת מלבנון, חזרת לארץ, נכנסת הביתה אל חיבוקי הילדים וסיפרת.

הספקת לספר לנו כמה זה לא יאומן, כמות האמל"ח והרוע שהאויבים הארורים שלנו תכננו לשפוך עלינו.

זכינו לשבת יחד בסוכה כל המשפחה לשתי סעודות, והיינו כל כך יפים וחמודים. שרנו. צחקנו. דיברנו. התארגנו יחד לשינה בקור בלילה.

זה בלתי נתפס שאני לא אוכל לחבק אותך עוד פעם. היו לנו 21 שנה שבהן רחל ואבי זה אחד. תודה השם, על המתנה המופלאה הזאת.

כשבאו לבשר לי על נפילתך בקרב, הרגשתי כאילו אתה נשאב בתוך ואקום ממני והלאה, ואקום שממלא את העולם כולו, ואתה מסתכל עליי, ובו זמנית עולה למעלה ורוצה לחבק אותי.

שרית זוסמן אמרה פה לכל עם ישראל, בהר הזה: "לסיפור שלנו יהיה סוף טוב!"

וגם אתה אבי תמיד אמרת אותו דבר, תמיד דיברת על נצח ישראל, איתי, עם התלמידים שלך, עם הקהילה, ועם כל החיילים בגדוד. סיפרו לי היום כמה כולם בגדוד העריכו אותך, היו קשורים אליך, הרגישו קרובים אליך, גם הדתיים ראו בך רב, וגם הלא דתיים רצו בקרבתך. זו ההזדמנות לבקש מכם, כל עם ישראל, להתפלל לרפואת החיילים מהגדוד של אבי שנפצעו בקרב. אבי, עשית הכול עם חיוך. הם שאבו ממך כח, נתת חוסן. בכל התקופה הארוכה של המילואים מה שחיזק אותי היה השיחות איתך.

קשה לנו עכשיו, אבל אבי, אתה יודע שאנו עטופים במשפחה גדולה, משפחה מדהימה, מסובבים באינספור חברים, קרובים, וכל אחד מהם ממלא קצת את החוסר.

יש בתוך הלב שלי גם מקום שמור ושלם של אמונה. ובו אני יודעת כי אתה עימדי. אתה --- ה', ואתה ---- אבי. אתה לא נוכח בגוף אבל אתה אתנו ברוח ובתפילה שלך – "תן כבוד השם לעמך". הנשמה שלך תלווה אותנו, העצה שלך תלווה אותנו, תהיה איתנו בשמחות וברגעי המשבר.

אבי יצא מהבית למלחמה על המלכת השם בעולם. ובמשך התקופה הזו, אני והילדים היינו שותפים למלחמה. המלחמה היא גם על הבית, אבל היא

מעיקרה מלחמה על הצדק, על הטוב, על האור, על החסד, על היחד ועל המוסר. ובמלחמה הזאת אנחנו ננצח!

במלחמה הזאת אתם תנצחו!

חיילים, משפחות, עם ישראל, מנהיגים.

כל אחד במקומו, מתוך בחירה יומיומית לעשות לדבר ולראות טוב, כל אחד בתפקידו, בשליחות שלו, במילים שלו.

קיבלתי היום את המכה הכי קשה שאפשר לדמיין. ואני מאמינה ויודעת שאנחנו נקום, נאסוף את עצמינו, כיחידים וכעם, ונזכה ונראה בישועת השם ובגאולה גדולה וענקית, ובתחיית המתים – ושם ניפגש.

יהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב, הלל, רעות ונווה, איזה ברכות אתם. אי אפשר בכלל להכיל את הטוב הזה שאתם. אני מבטיחה להיות אתכם, יחד עם ליווי של אבא מרחוק. להיות אתכם בתקופות השונות, בעלויות וגם בירידות. ואני מחבקת אתכם חזק חזק. אבא היה ועדיין כל כך גאה בכם. והוא איחל לנו כל כך הרבה טוב בהודעה שהוא הקליט לנו בערב יום כיפור בדמע, ואיכשהו שמעתי רק אתמול מאוחר בלילה, לפני שידענו:

"אוהב אתכם מאוד, מעריך אתכם, ומתפלל במעט התפילות שיש לי זמן שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה, עם בשורות טובות.

מחכה כבר לחיבוקים, ובאמת כל כך תודה על מי שאתם. תמשיכו להתפתח ולצמוח לעוד הרבה שנים ובמיוחד השנה כמובן, ותעמידו בנים ובנות צדיקים וצדקניות, שישמחו את הקב"ה בכל העשייה בארץ ישראל. אוהב אתכם מאוד, חג שמח, וסליחה שאני לא אתכם."

דברים שנאמרו ביום הקימה מהשבעה

טליה אורה גולדברג (בת 17)

איך הייתה שבת?

כואבת.

כואב כי קיבלתי רק ברכה אחת

כואב כי אני סידרתי לאמא את הנרות

כואב כי אחד מתוך 10 הנרות (עבור כל אחד במשפחה)
נכבה בטעות מהרוח

כואב כי אמא בחרה את המנגינה של "שלום עליכם", ולא אבא

כואב כי כששרנו "אשת חיל" אמא לא הפסיקה לבכות וכולנו נשנקנו,
בקושי הצלחנו לשיר

כואב כי אלישיב לא הסכים להתחיל לאכול לפני שערכנו מקום גם לאבא

כואב כי יהודה עשה את הקידוש, וחתך את החלה

כואב כי בברכת המזון אמרנו רק "אימי מורתי בעלת הבית הזה"
ולא "אבי מורי בעל הבית הזה"

כואב כי כששרנו זמירות שבת- הקול של אבא היה חסר

כואב כי אמא לא תיקנה את אבא על הסולם שבו הוא החליט להתחיל לשיר

כואב כי אבא לא סיפר את הבדיחה הקבועה שלו בקידוש

כואב כי שירה שטפה כלים, ולא אבא ואמא

כואב כי אסור לנו ללמוד תורה, ואמא לא ביקשה מאבא רגע לפני ברכת
המזון שיגיד משהו

כואב כי אמא הרדימה לבד את כולם

כואב כי לא היה זימון בסוף הארוחה

כואב כי בסעודה בבוקר כשכל הדודים המצחיקים שלי סיפרו בדיחות-
הבדיחות של אבא היו חסרות

כואב כי למרות שהשולחן בבוקר היה ממש ממש ארוך,
היו רק 9 לזימון במניין

כואב כי בעונג שבת, רציתי שאבא יתחיל את השירים, ולא דוד

כואב כי כשהייתה לנו שאלה הלכתית לגביי הפלטה,
היינו צריכים לחכות שסבא יבוא לענות עליה

כואב כי אבא לא עשה הבדלה, ומי שכן עשה-
לא הדגיש את המילים החשובות: קודש, אור, ישראל, יום השביעי

כואב כי חיפשתי את הקול של אבא בשיר המעלות- ולא מצאתי

כואב כי אבא לא עזר להזיז את הספות כשערכנו או סידרנו שולחן

כואב כי אבא לא שטף את הרצפה ביום שישי

כואב כי היינו שמחים אבל באבל

כואב כי בבית כנסת כולם הסתכלו עלינו, באיזשהו שלב

כואב כי הקדישו כמה דקות של שקט מוחלט לכבוד אבא

כואב כי היינו היחידות בעזרת נשים שאמרו קדיש

כואב כי האוכל שאכלנו לא היה ביתי

כואב כי כשכולם היו שמחים- רציתי להיות עצובה,
וכשכולם היו עצובים- רציתי להיות שמחה

כואב כי ככ הרבה אנשים הגיעו בערב שבת לעונג שבת

כואב כי כשחיפשתי שקדי מרק בערב, לא מצאתי.
וכל המטבח היה מבולגן מהשבעה

כואב כי בדיוק בשעה לפני שבוע התחיל הקרב שאבא נפל בו,
והשבוע- השמיים התחילו לבכות בטירוף

כואב כי אבא היה חסר. בכל דבר. כל כך כל כך חסר.

איך הייתה שבת?

עוצמתית. מנחמת. מרגיעה.

עוצמה כי הגיעו כ-500 איש לעונג שבת. וכ-1000 למלווה מלכה

נחמה כי אני מוקפת בהמון (!) אנשים שאוהבים אותי ורוצים בטובתי

רוגע כי סוף סוף דיברתי קצת עם חברות

כי ה-3 דקות שקט בזמן הדבר תורה בערב שבת בבית כנסת פלחו את הלב מגאווא לאבא שלי

נחמה כי אמא שלי פשוט מדהימה

רוגע כי דודים שלי מצחיקים מאוד

עוצמה כי השירי שבת ששרנו בארוחות קיבלו משמעות אחרת

נחמה כי דואגים לי למה שאני צריכה

רוגע כי סוף סוף חייתי קצת כמו ילדה רגילה, על כיסא רגיל, עם מקלחת לפני שבת

עוצמה כי היינו אבלים, אבל בשמחה

נחמה כי מסתבר שכל כך הרבה אנשים אוהבים את אבא

רוגע כי אבא הוא אבא שלי

עוצמה כי המילים של הקדיש חזקות

נחמה כי יכולתי להגיד שלום לאנשים, ואנשים יכלו להגיד שלום לי

רוגע כי יכולתי ללבוש איזה בגדים שאני רוצה

עוצמה כי הברכה שקיבלתי מאמא, סבא וסבתא היו מלאות כוח, יותר מהרגיל

נחמה כי הסתכלתי בכל האלבומים שלנו, וראיתי איזה אבא טוב היה לי

רוגע כי חזרתי לעשות שנצים בשבת

עוצמה כי התפילות שלי, ושלנו, מתוך השירים היו מלאות כוונה ורגש

נחמה כי אני יודעת שיש מי ששומע וישמע לתפילות שלי רוגע כי בערב שבת דיברנו עם דודה מרים משהו כמו חצי שעה וצחקנו משטויות

עוצמה כי ראש חודש ביחד עם שבת זו זכות, זו עוצמה

נחמה כי המקררים שלנו מפוצצים באוכל שאנשים טובים תרמו/ הכינו לנו

רוגע כי בנות דודות שלי שרו וצחקו, וככה קמתי מהשנץ

עוצמה כי המשפחה שלי צדיקה, וכשהייתה לנו שאלה הלכתית לגביי הפלטה- היה הרבה את מי לשאול

נחמה כי נווה כל כך חמוד

רוגע כי סוף סוף ערכתי שולחן, והגשתי אוכל, ועזרתי לפנות

עוצמה כי לשבת שבעה בשבת זה שילוב עם כוח מיוחד

נחמה כי ציון יהודית כ"כ חמודה

רוגע כי אמא שוב העירה אותי כרגיל בבוקר שבת

עוצמה כי למרות שירד גשם- הרבה אנשים הגיעו לשיחה של הרב רמי, ולשיעור נשים של רחל שרנסקי

נחמה כי ירושלים ככ יפה

עוצמתית. מנחמת. ומרגיעה. כי רב היש על האין.

רחל תהילה גולדברג

הרעיה

אבי.

אתה מרגיש לי חי. רואה אותך הולך, עושה, מדבר, מחבק, צוחק, מצחיק, תקיף, חרוץ, חכם, אוהב, נוכח, מחובר, לומד, מייעץ, מהנהן, ממשיל, מזכיר, כותב, קורא, קורא ל, מדגדג ילדים, מנגן, קופץ, רץ, תולה, מעמיס, מכין, מספר, מעדכן, שולח, מזמין, מיטיב, שוטף, חותך עוף, מכין (עיסת) חלות, מתעורר, מעיר, מאיר.

הארת לי את העולם, בטוב, בשמחה, באהבה, ביראת שמים, באהבת ישראל. אין לי מילים להודות על הזכות להיות השותפה לך. שותפה אוהבת, מעריכה, מקבלת, מעריצה, (גם יודעת להעיר ולתקן), ונשבת בקסמן כל יום וכל תקופה מחדש.

אישי, יקירי, אהובי.

רוחך הייתה בקרבי בשבוע האחרון, היא הייתה בקרבנו, סביבנו וסביב העולם כולו, חובק אותנו, עד כסא הכבוד ממש.

שלחת לאוהל האבלים דברי נחמה, ונגוני קדושה, על ידי שליחים נאמנים, ואוהבים. אוהבי ה', ואוהבי אבי.

משפחה עוטפת, דואגת לכל, צרכי הארץ וצרכי הנפש, מסבירי פנים, מכווני דרך, מחבקים נכון, ללא לאות.

הגיעו אלפים! שלחת תלמידים, חיילים, זוגות, מעריצים מגינוסר, מממפיס, נציגי בתי אבות, הורים של תלמידים, שליחים, חברים, שכנים, קהילה, מורים של הילדים, מפקדים, רבנים מרפאי נפש. הגיעו אלפים ללול אותנו, ואותך, ואת כל עם ישראל- בנגינה ובתפילה.

רוחך בקרבנו. בתוך חסרונך בכל מולקולה של אור בבית. בכל צליל וקול, ובכל חוסר צליל של הצעדים שלך בבית. נשמה ענקית, זיו פנים, הדר, ידיעה, תמימות וכבוד.

אני גאה בך.

על כל דף גמרא מתוק שלמדת ולימדת. כל שיעור, כל שיעור באמונה. על כל עצה נבונה, כל עמל יד ורגל. כל קידוש שם שמיים בכל פינה. על קריאתך הגדולה בשם ה' להבטחת שלום על עמו האהוב על ידך ועל מסירות הנפש שלך "בכל נפשך". מבקש, מתפלל, עושה ומת על קידוש ה' למען עם ישראל.

מפוייסת על ידך.

מרגישה אותך על עורפי, בתוך ליבי ובתוך מילות פי. מנחם, מאמין.

הכי רוצה לראות אותך חי, עומד לצידנו, מסתובב ועושה. אבל מקבלת באמונה את השליחות לגדל את הילדים הנפלאים בלי נוכחותך הפיזית. בעזרת ה' בחכמה, ברגישות, בשמחה. (דרך אגב התקבלתי לקורס מיילדות!)

תודה ה' על המלווים העצומים שנתת סביבנו.

חזקו ויאמץ לבבכם כל המייחלים לה'.

יהי רצון שיבוא גואל במהרה בימינו, ישיב נפשנו, וייתייחד שמך בעולמנו בהכרה גדולה ושלמה.

תן כבוד ה' לעמך, תהילה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך.

האויבים ההם לא יקבלו 1+1!

אנחנו קמים, בוחרים בחיים!

"כל מי שניגש פה קרוב לקבר, שיבוא עם זקיפות קומה!"

בתום השלושים

נווה ישעיה גולדברג

בן 4

אבא, אני ויתרתי לרעות על הקערה הריקה שלה.
אני מתגעגע אליך כשאני הולך לישון, קיבלתי מכונית מרוץ על שלט.
ובתפילה אתה תקום לחיות.

הרב אייל ורד

חבר הנהלת ארגון רבני צהר

שבוע לפני ראש השנה צלצלו הרבה טלפונים, אצל הרבה אנשים. שבוע לפני ראש השנה, יום לפני ראש השנה.

למרות שכל מי שכבר חלק מיחידת מילואים, אז הוא כבר יודע שהיחידה שלו מגויסת בווצאפ וכל הדברים, אתה מקבל איזה טלפון עם הקלטה רשמית. "שלום הופעל גיוס חירום, אתה נקרא להתייצב ביחידה." נזכרתי בטלפון הזה ביום כיפור בתפילת נעילה.

חכמים אומרים שתפילות יום הכיפורים, כנגד חמש לחלקי הנפש. יום רגיל, אנחנו רק שלוש תפילות, נפש, רוח, נשמה. יום כיפור, יש לנו גם מוסף, וגם נעילה.

תפילת נעילה היא כנגד היחידה. פתאום הבנתי שהמדרגה המיוחדת הזאת שאנחנו מגיעים אליה, פעם אחת בשנה, בתפילת יום הכיפורים. כשאנחנו זועקים להשם יתברך אבינו מלכנו, אחרי 24 שעות של צום, הכל נקי, הכל ברור, הכל בהיר.

ולרגע אחד אנחנו מצליחים להציץ על המדרגה המופלאה הזאת שנקראת חלק היחידה. המקום שממנו מוסרים את הנפש, המקום שבו בטלים לכלל ישראל, המקום שבו אין ספקות, הניצוץ הזה שאנחנו, יש לנו איזה מגע איתו ביום הכיפורים. אלפים נקראו להתייצב ביחידה.

כבר שבוע לפני ראש השנה. חלק מאלה שנקראו להתייצב ביחידה גם נשארו שם. וביניהם הרב אבי.

זאת יחידה מאוד מיוחדת. אי אפשר לחבק אותה בגוף, אבל הם נוכחים בכל מקום. זאת יחידה שאין לה הפסק, שהיא בנצח.

זה מעבר בין עולמות עם צורות חיים שונות. בצורה אחת שהיתה לנו את הזכות לנוכחות, לניגון, לקול, לתורה, לתמימות ולשמחה. לבין מעבר אחר, זו אותה תמימות, זו אותה תורה, זה אותו ניגון אבל הוא נשמע ממקום אחר. הוא נשמע לנצח.

הגמרא במסכת ראש השנה אומרת שבראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון. היא מביאה שלושה פירושים, מה זה בני מרון? הפירוש השלישי הגבוה מכולם, כחיילות של בית דוד.

חיילות של בית דוד עוברים לפני השם יתברך בראש השנה. וביניהם חיילים של בית דוד. לא סתם הפסוק. על המצבה,

"הנה ראיתי בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל"

ואיש מלחמה ונבון דבר ואיש תאר וה' עמו"

אלפיים שנה לא היו לנו כאלה חיילים, כאלה קצינים, שהם לוחמים והם גיבורים, יחד עם גיא. החייל של רבי אבי שקבור כאן. מלאים בתורה, מלאים בעוז, מלאים בגבורה. מביאים את זה לשדה המערכה, מפיחים רוח לכל הלוחמים.

זה מאותו מקום של יחידה. הגמרא במסכת יומא אומרת שהכהן הגדול, כשהוא משמש בכהונה גדולה, הבגדים שלו לא יכולים להיות בגדים פרטיים. זה צריך להיות בגדים שעם ישראל קונה לו, מכספי הלשכה.

ואם הוא רוצה לשדרג אותם למדים טקטיים כאלו, הוא צריך להקנות את זה חזרה לציבור יפה יפה. אין לנו עדיין בגדי כהן גדול. אין לנו כהן גדול.

הבגדים היחידים שהם בגדים של עם ישראל, זה המדים שלבש הרב אבי. כמו כהן גדול. יחד עם עוד כהנים גדולים.

רץ, אל עבר המשימה. ראשון. מלא רוח. מלא עוז. ועלה בסערה השמימה.

לוחם של בית דוד.

יסוד היחידה. עוד אבינו חי, דוד מלך ישראל, חי וקיים.

עוד יוסף חי.

כהמשך ישיר לדברים שהרב איל אמר אני אקרא קטע קצר מדברים שהרב אבי אמר וכתב לפני כעשר שנים בשנת תשע"ה:

"לשמחתנו ולצערנו זכינו בימינו לחיילים אמיצים הלוחמים בצבא שלנו. 2000 שנות גלות חיכינו לחיילים משלנו שיוכלו לקיים את הלכות התורה וביניהם ההלכה של מסירות נפש. במלחמות של "עזרת ישראל מיד צר" ישנו ציווי של מסירת החיים למען עמ". מעשים של גבורה וקידוש השם עליהם אנו שומעים לצערנו מדי פעם, נותנים משמעות אמיתית לחיינו בהווה. מעשים אלו מזכירים לנו כתמרורים שיש להיות דבקים בנותן החיים בכדי שחיינו יוגדרו חיי אמת"

רפי

חבר מהצבא

הרב אבי, זכיתי בהרבה ימים יחד איתך בשנה האחרונה, הגדוד זכה להכיר אותך. אתה היית רב אחר, או בעצם לא רב אחר אלא הרב המושלם. רב עם סבלנות אינסופית, בטח ובטח לשאלות על דת. חלקן חכמות, חלקן מורכבות, חלקן אפילו כופרות או יהירות אבל אותך זה לא עניין. היה לך חשוב לענות בנועם, לדבר עם האנשים ולהסביר את דרך התורה. ואתה לא נרתעת, כי היה לך חשוב האנשים. כי ידעת להכיל את כולם.

לרוב את רב הגדוד פוגשים סביב ענייני דת, אבל אתה היית חלק מהכל, גם במפגשים החברתיים, הקפדת להיות חלק מהחבר'ה. כשהיה לנו טיפה זמן מדי פעם באיזה קו הגנה בתל חי או בראש הנקרה, הצטרפת למשחק קצר או סיפרת סיפור אישי. כמו שנאבד לך הקנס"פ בסדיר ומצאת אותו אחרי לילה שלם, או אפילו הפתק במשרד ההגירה בממפיס, איך יצאת מזה בסוף. וכמובן בלחימה, לוחם אמיץ וחזק. תמיד כששאלו אותי בעבודה: "מה הרב לחם איתכם?" תמיד ענית: "כן, יש לנו רב, רב, לוחם-לוחם".

זה היה הרב אבי. קודם כל אדם שתמיד בדק ושאל מה הוא יכול לעשות מעבר, איפה הוא יכול לעשות עוד. וכך גם באותו יום שבת, כרב הגדוד הוא לא היה חייב להיות בחזית, בבית הראשון ולהילחם. אבל אתה בחרת בדרך שלך לתרום עוד ולהילחם על המדינה, על הארץ שאתה כ"כ אהבת ולהילחם קרב גבורה בחזית.

הרב אבי היה רב של כולם: דתיים, חילונים וגם של הלא יהודים בגדוד. הוא הצליח לגלות התעניינות כנה ודאגה לכולם. שנזכה להמשיך את דרכו בארץ, דרך של אהבה וכבוד לאדם.

do so with much greater faith and feeling than I have ever had.

The only really good thing I did in my life was to have two sons, Eli and you, my tikkun, so to speak. Now, I ask myself, in the autumn of my life, what I can possibly do to justify having had a son like you. When I used to express my frustration at not having achieved very much, you would say to me, "Just put a smile on someone else's face, and that is enough." Of course, you succeeded in doing that over and over again, and in so many different circumstances and settings. This brings me to another of your outstanding qualities: your absolute modesty and lack of any desire for recognition for anything you did

As our beloved Israel continues to struggle for its very survival in so many ways in this long and difficult war, I question how and when this country will become worthy of the great sacrifice you made. Will there ever be real peace and harmony, both within our country, and between Israel and its many enemies? Will the world ever become the better and kinder place you worked so hard to create and dreamt of all your life?

Whenever my late mother's cleaner would leave our house, she would say in a broad Irish accent, "I love you and leave you." But, I say to you today, "I love you but can never leave you." Your deep goodness and your exemplary behaviour as a son, brother, grandson, husband, son-in-law, father, and friend; and also as a teacher, rabbi, shaliach, musician, soldier, and, above all, as a real mensch, deserve to be remembered forever. May you rest in peace.

רבקה גולדברג
האם

My Dear, Dear Avi,

Today is the shloshim of your passing, and I still cannot really believe that you are not with us here. Today, for me, the traditional Jewish mourning period of a mother for her child is over, but I cannot imagine that I will not mourn for you and miss you for as long as I live.

When I see your WhatsApp icon, I want to write to you, as I did on most of the 250 days you voluntarily served in the army since the horrific October 7th pogrom. During the shiva, a soldier told me that you were pleased when he delivered the last message I ever sent to you. It was typed on a special computer link, and included two photos of your children in my sukkah. Of course, I have no record of that message.

When I walk down the streets of this inspiring city, Jerusalem, where you were born, raised and lived for most of your 43 years, tears come to my eyes because I know that you cannot engage in such pleasures any more. When I go to the "store," as you used to call it (Rami Levy in Kanion Achim Yisrael), where you introduced me to late-night shopping during Corona time, I miss you terribly. We would either meet inside or afterwards, sometimes, at what I came to call "Avi-time," but those meetings were always worth waiting for. When I see your wonderful family, I am greatly saddened that you cannot enjoy being with them now. When I get back to listening to music, I will feel sorry that you can no longer play your clarinet to give people who need it a brief respite from their difficult lives. When I spend time praying in synagogue or alone, I regret that you can no longer

לעולם הזה, לפני מותך, אחרי מותך, כל אחד מאלפי האנשים שהכירו אותך ושהגיעו לשבעה תיארו כמה הם הרגישו שאהבת אותם.

אבי אני ישבתי שם שאלתי את עצמי איך זה ייתכן? איך הצלחת לגרום לכל כך הרבה אנשים להרגיש אהובים? אבל התשובה הייתה מאוד מאוד ברורה, יש רק דרך אחת לגרום לאדם להרגיש אהוב וזה על ידי זה שאתה באמת אוהב אותו. הסתובבת בעולם אבי ואהבת כל אדם מעם ישראל שנקרה בדרכך, כתאום הקסם הזה של השיח הפתוח, הקשוב, שכולם דיברו עליו, מכל חלקי העם, עם דעות שונות, נהיה פשוט כל כך, פשוט אהבת אותו. אורי הבן שלי אמר בצדק, שזה ממש הזכיר את סבא אלישיב, שהסביר את סוד הקסם שלו בשיחות עם אנשים, שאני מרגיש שמי שעומד מולי הוא אח שלי ואני אוהב אותו ונותן בו אמון, אז השיחה היא שיחה אמיתית.

אהבת את כולנו, אנחנו כל כך אוהבים אותך, אתה חסר לי אח יקר שלי, אני אוהב אותך, אוהב אתכם כל כך.

קודם כל אבי אני רוצה להגיד לך תודה על ההתכתבויות והשיחות איתך בחודש האחרון, כל פעם שאני מדבר עם אחותי המדהימה אז על הצג שלי מופיע אבי ורחל גולדברג, אז תודה שאני ממשיך להתכתב, לשוחח, להתייעץ איתך דרך הקול של רחל, שהנכחות שלך ממשיכה להיות כל כך דומיננטית דרכה, שכולם מרגישים את זה.

ומה אני מוצא שם בשיח הזה איתך?

דברים שתמיד ידענו אבל נאלצנו לשלם את המחיר הגדול מכל כדי לזקק את זה, לראות את העוצמות שלהם. ואיזה כיף שמותר לי להלל אותך בלי שתעצור אותי, קצת כמו בליל שבת שמישהו נוטל ידיים, אתה יכול לדבר איתו והוא לא יכול לענות. אז אני רוצה להתייחס לשלושה דברים שאני מרגיש אותם, לא יודע אם הם המרכזיים ביותר במי שאתה אבל בשבילי שלושה דברים שמאוד נוכחים לי בשיח איתך.

תמימות, מתיקות ואהבה.

זה עוד לפני שבדקתי את ההגדרה הלשונית של מה זה תמימות, אז השיח איתך ועם רחל ועם הילדים הנפלאים כל כך של שניכם, זה כל כך נוכח ועצמתי התמימות הזאת אחר כך בדקתי בהגדרה המילונית וזה ממש בול פגיעה, השילוב של כל ההגדרות השונות שיש לתמימות זה ממש אתה, נקי חף, טהור, נותן אמון בצורה עיוורת, תמים, שלו, שלימות. כל כך אתם איזה איכות חיים נפלאה זה לחיות את החיים בצורה תמימה שכזאת.

מתיקות, טוב לזה לא צריך הגדרה לשונית אתם פשוט מתוקים מדבש, אתה אבי, רחל המתוקה, יהודה המתוק, נווה המתוק, הדסי המתוקה, אלישיב המתוק, שירה המתוקה (קצת מלוחה), הלל המתוק, רעות המתוקה המתוקה, וטליה המתוקה כל כך, מזל שאתם מרשים לתת לכם נשיקות אז אני יכול קצת להרגיש את המתיקות הזאת ממש.

ואהבה, כמה אהבה, כמה אנרגיות של אהבה אבי אתה הצלחת להביא

ראובן (רובי) קסל

ידיד המשפחה

שאין לה שיעור מתוך האובדן והכאב עצמם. שזאת הנחמה הגדולה, זאת הנחמה האפשרית באמת שקודמת לאותה נחמה גדולה, שאותה הזכיר נווה- את הנחמה של תחיית המתים שכולנו מחכים לה.

הנפש מסרבת להכיל את הכפל הזה של אובדן, משהו שנשאר פעור, שלא נתפס. אבי כל כך, באופן הארצי, כל כך נוכח:בראיה, בשמיעה, בכל דרך שהיא שזה ... לא נתפס. ובאותו זמן עצמו אני מרגיש שמהו כל הזמן הולך וגדל וגדל, אבי ממשיך לגדול. ואבי ממשיך לגדול יחד עם רחל שמתעצמת מכל מה שהיה באבי, ממש מיום ליום. זה ביחד- שתי התנועות באמת ביחד באופן שאי אפשר להבין אותו.

חשבתי על אבי, ועל אברהם, ועל יוסף, ועל רחל. אבי כל כך אברהם. עם כל מידת החסד, וההשפעה, ואחד היה אברהם, ראש המאמינים. ובאותו זמן עצמו, כשצריך- אז הוא רודף עד דמשק אחרי האויבים שלו. הופך את מידתו, לובש עוז, נלחם להשיב את לוט. אברהם הוא התחלה. מידת החסד וההשפעה.

יוסף, שמו השני, הוא באמת סוף של מערכת האבות, כי יוסף הוא גם בן וגם אב, הוא הגשר בין העולם של האבות של ספר בראשית לעולם של הבנים של ספר שמות. הוא בעצמו מוליד שני שבטים. ובלי יוסף אין את החיבור של אברהם ויצחק ויעקב אלינו, אל הבנים. ושני השמות האלה מחוברים יחד אצל אבי והנוסף עליהם זה הפלא הגדול, שמה של רחל.

דרשו את השם של חודש אייר שנכתב בשני יודים, יש כאלה שמחייבים להלכה לכתוב אותו ככה . דרשו את זה כראשי תיבות של אברהם, יצחק, יעקב, רחל. בגלל ההכרח הזה לצרף את רחל כאימו של יוסף ומעוד סיבות אחרות, היא זו שמצרפים אותה אל מערכת האבות. מתחילים באברהם ומגיעים ליוסף וכדי לעשות את זה אז מחברים את רחל אמנו אל מערכת האבות.

אני מרגיש באמת את הכפל הלא נתפס, את הנחמה שיש בכפל הזה עצמו. האובדן והכאב וכל מה שהולך איתו וה... אני לא יודע לקרוא לזה במילים אבל- ההולך וגדל הזה, ההולך וגדל בעצמו. אני רק יכול לאחל לרחל ולמשפחה ולידידים ומכאן גם לכל כלל ישראל: שאיך שהוא נמצא את הסייעתא דשמיא העצומה הזאת, לגלות את הגדילה הזאת, הפנימית,

הדס צופיה גולדברג (בת 15)

אבא, אחד הדברים החזקים שלימדת אותי זה גם כשקשה צריך לקום, להרים ראש, להסתכל על החיוב ולחייך.

חיוך זה בחירה, בחירה בחיים, לא בחיים סתמיים, בחיי משמעות, אהבה, כנות, שמחה. קשה לבחור בחיוב כשבפנים העולם מתהפך. אבל שוב, למדתי ממך לחייך, יום יום, כשכואב ועצוב- לחייך, וזה מזכיר לי אותך.

אוהבת אותך מאוד, אבל משתדלת כמה שאפשר להוסיף אור וטוב לעולם, כמו שהרבה משתדלים עכשיו. ללמוד וליישם טוב לאורך הגדול.

אני מרגישה שאתה נוכח בחיים שלי, ממשיך להסתכל עלי ושומע מה עובר עלינו כה. למשל אותי צועקת איפה החולצה תנועה שלי ואת אמא ממשיכה להגיד לאלישיב תתאמן או מכל דבר אחר שמתחבר לבית.

החיים ממשיכים, ואנחנו כולנו מנסים ללמוד ללכת מחדש ואתה איתנו מחזיק אותנו יד ביד.

אומרים שאדם יכול לעמוד בכל ניסיון שהקדוש ברוך הוא מעמיד אותו. בלוויה יהודה אמר שזה מחמיא, אח"כ בשבעה טליה ויצן אמרה שהיא לא עומדת, אלא נופלת, נופלת לידיים של הקב"ה. וככה בדיוק אני מרגישה, הוא מחזיק אותנו שלא ניפול, לפחות לא לגמרי, וגאה בנו מלמעלה. ואנחנו גאים לקרוא לך אבא, להסתכל על תמונות ולהגיד זה אבא שלי הגיבור, להסתכל ולנסות לדמיין במה אנחנו דומים לך, כל הילדים ואמא. אתה יושב לכולנו על הכתף ומורה לנו את הדרך אבי ומורי.

אני אוהבת, אוהבת ומתגעגעת וגאה מאוד.

הלל אהרון גולדברג (בן 9)

שלום לכולם.

עברו שלושים יום מאז שאבא לא איתנו וזה זמן טוב לסדר את המחשבות.

אבא, אני בטוח שאתה שומע אותי מלמעלה ואני רוצה לומר לך שאתה כ"כ חסר לי, אני מאוד מתגעגע ואוהב אותך, אני בטוח שאתה בוכה למעלה ושאתה שומר עלינו מהשמיים.

אבא, מאז שאתה לא איתנו הרבה אנשים בבית, הרבה אנשים עוזרים לנו, אני לומד להכיר אנשים מחדש אז זה דווקא טוב לי.

אני ממשיך ללכת לחוגים שלי בקרמיקה וכדורסל ועוד מעט יהיה לי גם טורניר. אני מתכוון לנגן ממש חזק כדי שתשמע כל תו שיוצא ממני. בכדורסל אני משתפר מאוד, אני בטוח שהיית מאוד גאה בי.

אבא אני רוצה ללכת בדרכך וללמוד וללמד תורה, במעשים הטובים שלך, כמו לשמח זקנים בבתי אבות או חולים בבתי חולים ולהיות תמיד איפה שצריך אותי. אני גם מקווה שאני אהיה חכם כמוך וחביב כמוך ואדע לנגן לפחות כמוך, אבל בתופים.

אבא אני תמיד אוהב אותך ותמיד אזכור אותך ואעשה כל מה שאני יכול שתהיה שמח בי וגאה.

שירה רננה גולדברג (בת 19)

חז"ל אומרים שגזרה על המת שישתכח מהלב.

אבא, בחיים לא תשכח מליבי. אתה כל הזמן בליבי, כמו שכתוב לי
בשרשרת שקיבלנו בשבעה עם תמונה שלך, כתוב "תמיד בליבי", תמיד
בתוכי וכמו שאמא אומרת עכשיו אפילו יותר, אתה מחובר אלינו קשר
נשמתי.

חז"ל מתכוונים כנראה שמה שישתכח מהלב הוא הצער והכאב הנורא,
עם הזמן הוא יתחלש וישתכח, אחרת אי אפשר לעמוד בזה.

דמותך לא תשכח, הזכרונות הכל כך רבים לעולם לא ישכחו.
הזכרונות שלך מקריא סיפור לקטנים או עושה איתם תחרות מי מגיע
ראשון למקלחת, זכרונות שלך שר שיר שבת ואמא מסמנת לך מסוף
השולחן להישאר בקול הראשון. זכרונות שלך מסביר לנו משהו שקרה
בפוליטיקה או סערה גדולה שיש עכשיו בחדשות, זכרונות שלך יושב
מאוחר בלילה כותב שיעורים או בודק עבודות. זכרונות שלך מדבר
עם כל האורחים בשולחן שבת ואומר דבר תורה שתמיד רלוונטי ונוגע,
זכרונות שלך מנסה לספר בדיחה או משהו מצחיק ואני אומרת לך שאני
המצחיקה בבית. זכרונות מהשיחות טלפון שלנו על כל מיני נושאים
שאני בשירות ואתה מספר לי על התמודדויות דומות שהיו לך בגילי.
זה כל כך חסר לי כל הזכרונות האלה ויחסר לי תמיד.

אני יודעת ומאמינה בלב שלם שאנחנו נמשיך את החיים, החיים שלנו
ואת החיים שלך.

החיים שלך שהם גדלות ענקית וכשטות ענקית.

אתה בטח עצוב שאתה כבר לא בעולם הזה ולא יכול להמשיך לעשות
את כל הטוב שלך, ואתה בטח שמח בעולם שלך, במקום הגבוה שהגעת
אליו וצדיקים גמורים לא עומדים בו.

אוהבת ומתגעגעת מאוד.

הקלטה של אבי-

"רחל אהובה ויקרה, אני אהיה קצת כחות זמין בימים הקרובים, אבל
אשמח לדבר עוד מעט. מאוד מאוד אוהב אותך ומודה לקב"ה עלייך
ועל הילדים ועל פשוט כל הטוב שיש לנו, ובעזרת ה' עוד נחגוג יחד כשאני
אחזור. אז זה יהיה מאוד מאוד משמח וכיף, זהו אני אתקשר עוד מעט"

רחל תהילה גולדברג

הרעיה

אהוב ליבי, אני כבר שלושים יום הולכת לישון ואומרת תחזור! תחזור! תחזור! והלב שלי מעוך כמו דף מקומט וקרוע. ואז יש רגעים שאתה כאילו נכנס בתוכי, בתוך הרוח שלי, בתוך הלב וקצת מנפח אותו חזרה לאיזה גודל מסוים שיכול לפעום.

אתה לוחש לי דברים, אתה לוחש לי אמונה, אתה לוחש לי תקווה, אתה לוחש שעם ישראל ראוי ויש משמעות לכל העם שלנו, לתורה שלנו, לזכות להגיד עלינו לשבח.

אני מתפללת שאני פה יחד עם דרי מטה ואתה עם דרי מעלה וביננו השכינה, לעולם לא תלך מפה, היא תהיה ביננו. אני מתפללת שיחד נוכל לגדל את הילדים, לחנך. אני מבטיחה לאהוב אותם ולהגיד להם כמה הם טובים גם בשמך. לברך אותם, ללוות אותם לחופה, יחד איתך בתוך ליבי.

ואני אומרת לעם ישראל: אנחנו נמצאים בהר קדוש, הר שהוא של כלל ישראל, הר שאבי כ"כ ראוי לו, הר של מוסרים את הנפש למען עם ישראל, ואנחנו צריכים להיות גאים בזה.

אנחנו יכולים להיות כמו אברהם, שהוא יכול לקבל כני שכינה ולהכניס אורחים בו זמנית. עם שמחבר שמיים וארץ, עם שאומר דברי ישר, ישראל-ישר עם אל.

אז אנחנו משתדלים ונשתדל ואבי תמשיך לברך אותנו, שלום עליכם ובואכם לשלום, ברכוני בשלום ואל תצאו, כולכם, כל מי שפה, העומדים ואלה שלא, תתברכו בתוכנו, כי החיים זה מה שיביא עוד חיים שלכם בעתיד.

"לא המתים יהללו י-ה ולא כל יורדי דומה

ואנחנו נברך י-ה מעתה ועד עולם הללו י-ה"

**בתום השלושים
ערב לזכרו
בבית הספר הימלפרב**

פתיחה | יוני וולף

ג'ס

בעת שאנו מכונסים כאן, בישיבה של מטה, מסתמא מתכנסים גם בישיבה של מעלה כל קדושי עליון, לסכם חודש במחיצתו של אהובינו הרב אבי. מתבוננים בפניו הטובות, השלוות, מודים לו על הטוב שהביא גם בעולם הזה וגם בעולם הבא.

מודים לו על קידוש השם גדול בחייו ובמותו, מודים לו על בנים שגידל, על תלמידים שחינך, על חסד שהפיץ, ומבקשים ממנו לנגן להם עוד ניגון שמימי. ובשמים שלמות, והרמוניה.

ואנו כאן למטה, מתבוננים גם אנו זה שלושים יום בתמונותיו, ומטולטלים מצד לצד. רגע מתמלאים עוצמות וחיוך על מה שהיה, על הזכות להיות לצד אברהם האומר "הנני", ורגע מתמלאים כאב עמוק על "והנער איננו". רגע משתאים ומתרגשים לנוכח הכוחות המופלאים של רחל והילדים, המשפחה, ורגע משותקים לנוכח הצער הגדול שלהם, ושלנו.

כשמנגנים ושרים, רגע מתמלאים מתעלים עם הצלילים, ורגע צוללים בגעגוע לניגוני אבי.

ובתוך המטוטלת הזו חסרה לנו השלמות, ההרמוניה ושלוות הנפש שאפיינו את אבי.

אבי היה מורה רב פעלים, כפי שנשמע מהרב שלומי, איש צבא אהוב ושותף נפלא למפקדים כפי שיספר לנו המג"ד. אבי עבד את ה' והוביל רבים אחריו גם כשליח, כאיש קהילה ובית כנסת, והיה חבר אהוב על רבים, כפי שיספרו שוקי וראובן. מלבד היותו איש משפחה גרעינית, בעל ואבא אהוב ואוהב, היה עמוד תווך במשפחה המורחבת. עמוד המחבר בין המשפחות, ובין בני המשפחה, כתובת להתייעצות בכל נושא, ומקור לשאוב ממנו אהבה, הערכה ועצה. על כך תספר גיסתו נעה.

הרב שלומי דנינו

מנהל בית הספר הימלפרב

ה"בית" השני של הרב אבי:

יש פיוט אחד שפותח את תפילות יום הכיפורים אצל הספרדים. זה פיוט שהוא כנראה של רבי אברהם אבן עזרא, יש מי שאומר רבי יהודה הלוי, אבל כנראה שזה האבן עזרא, כנראה שהחיבור המקורי, נכתב כוידוי אחרון של אדם לפני שהוא הולך לבית עולמו. כולם מכירים אותו. קוראים לו, לך אלי תשוקתי. וקיבל בשנים האחרונות טאץ' קצת חדש, של ישי ריבון, אבל גם ישי ריבון מדלג על אחד הקטעים המופלאים של השיר הזה, של הפיוט הזה, אפשר גם להבין למה. אני אקרא לכם ארבע שורות:

יְיּוֹם לְכַתִּי לְפָנֶיךָ. רְצֵה נָא אֶת הַלִּכְתִּי.

וְעַם עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ. תִּנְהַ שְׂכָר פְּעֻלָּתִי.

וְתִשְׁלַח מִלֵּאכֵי חַן. וַיֵּצֵא נָא לְעַמִּיתִי.

וְשָׁלוֹם בּוֹאֵךְ יֵאמְרוּ. בְּקוֹל אֶחָד בְּבִיאָתִי.

חיפשתי איך להגדיר את הרב אבי שאני מכיר נזכרתי בפיוט הזה כבר היה לי פשוט. אדם של חן. זו לא חכמה להיות אדם של חן כשהכל סבבה, שזורם עם התלמידים כשאתה מצליח.

אני חושב היום בטיפה פרספקטיבה, שגם כשהיה צריך להיות יותר תקיף, יותר נחרץ, אפילו קצת יותר כועס ולפעמים יש סיטואציות כאלה. אתה יושב עם ההורים, עם תלמיד, וזה יותר מורכב, זה לא תמיד הולך חלק. והרב אבי יושב כמחנך, אבל גם כשהוא היה תקיף הרגשתי שתמיד היה בו חוט של עדינות, מין משהו כזה של חן ושל חסד.

אני חושב שבגלל זה הרב אבי, סליחה שאני עובר כל פעם בין הווה לעבר, אני חושב שבגלל זה הרב אבי מצליח בכל עושר הפרויקטים שהוא לקח על עצמו.

להיות בוועד המורים של הימלפרב, שדואג בצורה הכי פשוטה לרווחת

מורים וגם במקרים היותר אישיים ויותר מורכבים שיש בתוך חברי המורים, למשל איך מתנהלים בזמן שביתה.

ולקחת על עצמו את הפרויקט העצום, פרויקט ההתנדבות העצום של המעורבות החברתית בבית הספר, שאתה צריך להפעיל עשרות פרויקטים בו זמנית. להיות אחראי על חדר מוזיקה. להיות רב החטיבה העליונה, שזה החלטה היטל, אבל בסוף אתה צריך לדאוג שהמיקרוגלים יהיו כשרים ואתה צריך לדאוג שיש סידורי סליחות לכל הבניינים שיש פה. הקניה האחרונה הייתה של איזה מאה סידורי סליחות של איזה נוסח משולב אבל זה נוסח משולב מיוחד אז אתה צריך לקנות את זה. נו טוב.

להקים חברות לימוד בלי רעש וצלצולים בכלל.

אבל בראש ובראשונה לחנך כיתה. שנה אחרי שנה בכיתות חטיבת הביניים, כיתות התיכון, לדעת להלך נכון בין האנשים המתבגרים ובין המבוגרים בחיך, בנחת, בחן.

אני רוצה לשתי דקות לעזוב את הרב אבי רגע, ולצאת בזום אוטו בשאלה דתית אמונית שמעסיקה את התלמידים שלנו. שמעסיקה את הבוגרים שלנו ואם יש לנו מספיק אומץ היא צריכה להטריד גם אותנו.

איך זה יכול להיות. איך זה יכול להיות שבמרחק נסיעה, במרחק נסיעה של שעה וקצת מכאן, חיים בני אדם שכל מה שהם רוצים זה להרוג אותנו. איך זה יכול להיות שהם גם מצליחים להרוג בנו? איך זה יכול להיות שהם הצליחו לפגוע ברב אבי, איש של חן, של חסד, של נתינה?

בעיניים שלי נקודה חשובה מאד היא הבחירה החופשית שיש לנו כבני אדם עם צלם אנוש. באופן כללי אני מאמין שהקדוש ברוך הוא צמצם את עצמו בבריאת האדם כדי לכנות מקום לחופש הבחירה שלנו, הוא נותן לעולם שלנו להתנהל במסגרת הבחירה החופשית של בני האדם לטוב ולרע, וזאת אחריות שלנו, רק שלנו כבני אדם ובני אדם בחרים. שוב ושוב גילינו שאזרחי מדינת ישראל בחרו להיות בצד הנכון, בצד שבו בני האדם בוחרים בטוב. דקות אחרי פרוץ המתקפה בשמחת תורה אנשים עזבו הכל באמצע החג ודהרו לדרום, הם נוסעים דרומה ועוברים צומת אחרי צומת ורואים את המכוניות השרופות, הנפגעים, הם יכולים לעשות

אחורה פנה, ועדיין הם בוחרים במודע להמשיך. הם יודעים לקראת מה הם נוסעים, בוודאי לאחר שהם מגיעים ליישובי העוטף, ובוחרים להמשיך ולא לחזור. בוחרים. קצינים בכירים מאד נלחמים ליד חיילים פשוטים, חיילים שנפצעו בחרו להמשיך, תופעה לאומית של ממש, של אזרחים שבמשך כל המלחמה בוחרים לתרום להתנדב ועושים כל מה שאפשר כדי לתמוך במלחמה הזאת. חיילים רבים, הרבה מאוד בוגרים של הימלפרב, שנפצעים ומתמודדים עם הפציעה, חיילים שמסרו את חייהם בשביל המדינה הזאת, והרב אבי ביניהם. כשהוא מגויס כבר בשבעה באוקטובר בשנה שעברה בהתנדבות מלאה, שהוא בכלל לא אמור כבר להיות בצבא, לא לפי הגיל, לא לפי מספר הילדים, וכל זה הפוך לגמרי מתושבי רצועת עזה, מחבלי חיזבאללה בלבנון, אויבי ישראל, הם בחרו ברע וגם את זה אנחנו צריכים לזכור. רע הוא רע וטוב הוא טוב. אנחנו הטובים והם הרעים ואין מה להתבלבל בכלל. אבל גם בחירה חופשית של כל אדם לא נעשית בפעם אחת. היא מתרחשת לאורך זמן. אם שם בעזה מחנכים את הילדים מגיל שנתיים לדקלם את שמו של דובר הזרוע הצבאית של החמאס אבו עוביידה, מנשקים את התמונה שלו ובמסיבת סוף שנה בגן כל ילד פיצו מחזיק נשק מכלסטיק ומתחפש לחמאסניק ובספרי הלימוד בבתי הספר הדוגמאות הם שנאת ישראל, בטלויזיה החינוכית "עאלק" משתמשים בדמותו של מיקי מאוס ובפרק סיום העונה נהרג על ידי חייל ישראלי והופך לשהיד. אם בבית תלויות תמונות של אסירים ורוצחים, אם מחביאים בתוך הבית מתחת למיטה של הבת שלך נשק, רימונים, מטולי אר פי ג'י, אם כל המשאבים, כל המשאבים הכלכליים משמשים לבניית מנהרות מתחת לבית שלך, אז כשמגיע שבעה באוקטובר כבר הכל ברור. נענים, רוצחים, חוטפים, אונסים, נשים וגברים ילדים וילדות סבא סבתא, נכנסים תושבי עזה, סתם תושבים, מכל הגילאים שקולטים שהגבול פרוץ, טובחים ובוזזים מכל הבא ליד.

אבל אנחנו בחרנו בטוב. הרב אבי, אבא אבי, בחר בטוב. בחירה בטוב היא לדעת מה עולם הערכים שלך. לדעת על מה אתה נלחם ואיך אתה נלחם. אנחנו לא מחנכים לשנאה, מסיבות הגן של הילדים שלנו הן מתוקות, בבתיים שלנו לא מוחבא נשק, המדינה שלנו היא דמוקרטית, ולכן עולם הערכים שלנו נבחן כל הזמן בעצמנו בתוכנו. אנחנו מסוגלים לפעול בעוצמה רבה. ועדיין צריכה להיות לנו בשבילנו, למען הבריאות הנפשית

שלנו את ההבנה, שלמרות שצריכים להילחם ללא היסוס בכל מי שקם על אזרחים וחיילים, עדיין הנפש שלנו מגיבה לזה שמלחמה היא דבר נורא. נצרך ונדרש אבל נורא.

הרב אבי הביא איתו למלחמה נפש רגישה. נפש של תלמיד חכם, יודע נגן, איש אשר רוח בו. ראינו את זה בסרטונים שהגיעו ממנו בזמן המלחמה, בדיבור שלו איתנו ועם התלמידים.

במקביל יש עוד שני מנגנונים דרכם הקב"ה מראה לנו שהוא פה. שלא הכל הוא הבחירה החופשית שלנו. הראשון הוא מנגנון של נס, אפשר לשמוע אותו בתיאורים של רבים מהחיילים שלנו ומהם בוגרים שלנו, על פציעה חמורה מאוד שהשיקום ממנה יותר מהיר ממה שציפו, על הקליע או הרסיס שפוגע מילימטר, ליטרלי מילימטר, ממצב שבו אתה יכול למות. זה נס. ולנס הזה לא זכינו עם הרב אבי. השני הוא מנגנון של תפילות, שבו כל אחד מתפלל אחרת. תהילים, הדלקת נרות, קברי צדיקים, דף גמרא, תפילה בקיבוץ גינוסר, שכל כך היה חשוב לכם משפחת גולדברג להיות שם ביום כיפור, מידי שנה, כולל השנה. אנחנו מאמינים שיש אפשרות לשנות דברים בעולם הזה בעזרת התפילה. תפילה יכולה להיות לשחרור החטופים, להצלחת המלחמה. תפילה יכולה להיות גם על זה שלחטוף או חטופה יהיה מחבל שתהיה בו טיפת אנושיות, טיפה חמלה ולא שיהיה חלאת אדם. תפילה יכולה להיות על זה שהשיקום של הפצוע יהיה יותר קל, שהטראומות שחוו תושבי העוטף ותושבי הצפון יצליחו להירפא. גם על הדברים האלה יש מה להתפלל. לא תמיד יש ניסים, למרות שרבים מהפצועים שלנו מספרים על ניסים כאלה. לא תמיד נרגיש שהתפילות שלנו עוזרות. אבל מסורת היא בעם היהודי שהקב"ה נוכח בו ולא מתכוון ללכת לשום מקום. לי זה נותן משענת בטוחה. אני מבקש לסיים בסיפור אחד מהרב אבי. סיפורי אותו בשבעה אבל עם הזמן אני חושב עליו יותר.

חודשים אחרי תחילת המלחמה הרב אבי מגיע לבית הספר לביקור בהפתעה. מרים היועצת של כיתות י'א וי'ב ואני עומדים במסדרון המרכזי, תלמידים שלנו מכירים, ממש במסדרון המרכזי של בית הספר, והרב אבי מגיע, נכנס, אנחנו נותנים חיבוק, הוא מתרחק צעד וחצי אחורה ומברך בשם ומלכות "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה". ואנחנו מדברים על

סא"ל במילואים, יובל דגן

מפקד גדוד 8207, חטיבת הנחל הצפונית

הוא מחיך אלינו פה מכל מקום, אנחנו מציינים היום שלושים יום, חודש, לקרב האחרון שלנו בדרום לבנון בעיירה שנקראת עייתרון, קצת קשה להאמין שעבר כבר חודש, זה קרב שחזרנו ממנו חסרים באבי, ובעוד חמישה מלוחמינו. האנשים הטובים שבטובים, באמת, אין אין יותר מזה. השפיץ, חוד החנית של עם ישראל.

הקרב הזה הוא לכאורה קרב על בית, היה קרב על בית בדרום לבנון, על העיירה בדרום לבנון, אבל בעיני המשמעות של הקרב הזה היא הרבה יותר רחבה, קרב שהוא בעצם חלק ממערכה על עצם הקיום שלנו במדינה הזאת, עצם הקיום שלנו כעם, היכולת שלנו להיות חופשיים והיכולת שלנו להילחם על הטוב שלנו, על הערכים שלנו, על אהבת החיים שלנו, אל מול צרנו כמו שדיברו פה קודם, ובעיקר על הערכים שלנו.

בחודש האחרון אני מסתובב, אני מניח שאני לא היחיד אבל אני מקבל ככה הרבה תהיות, ושאלות, מה לרב הגדוד וללחימה בלבנון? מה הרב עושה בחזית הלחימה? ומי שלא מכיר את אבי אז אולי באמת זה לא כל כך ברור, אבל לו זה היה ברור, ולי זה היה ברור. זה היה לי ברור כשראיתי אותו שומר בשג. במצפה עדי כאחרון החיילים, בלי פאסון, עם הצניעות שלו, בלי שאף אחד ביקש ממנו. זה היה לי ברור כשראיתי אותו בהערכות מצב בכל יום, דואג להיות מחובר לתמונת המצב למה קורה בקרב, למה קורה בלחימה, גם בהגנה וגם בהתקפה, להשמיע את דעתו ולשמוע מה קורה מסביב. זה היה לי ברור כשמש שראיתי אותו בתרג"ד בתרגילים, באימונים, הוא היה חלק משמעותי מאוד מהגדוד בכל מובן.

לרב גדוד, רב צבאי בכלל יש בעצם שני תפקידים עיקריים, תפקיד ראשון הטכני נקרא לזה, הוא כל העיסוק עם גופות, עם חללים, עיסוק שהוא קדוש וחשוב מאין כמוהו ובאותה מידה קשה וסיזיפי מאין כמוהו. עצם ההתנדבות ללכת ולעסוק בדבר הזה מתוך בחירה זו מסירות נפש ענקית, לדעת שאתה זה שהולך להתקל במראות הכי קשים שיש, בדרך כלל באנשים שאתה מכיר, זה דבר קשה ולצורך העניין הזה היינו צריכים את

ההלכה הזאת שקובעת שאדם שלא ראה את חברו 30 ימים צריך לברך עליו שהחינו, שמתראים. מבחינת הרב אבי אני הייתי הנציג של הימלפרב באותו רגע, אבל הוא אמר עוד משפט. הוא אמר: שתדע, שהמקום הזה הוא מה שמחיה אותי כשאני שם. מה שמשאיר את הרב אבי בזיכרון שלנו זה העשייה שיש פה. אני בטוח שהוא עף עלינו בזה. אם זה בסיום ש"ס משנה שכבר היה היום ועוד שלושה שכבר אספו תלמידים כדי ללמוד לזיכרו. פרויקט של איסוף וחלוקת מזון שהרב אבי היה מבסוט שהרמנו את זה עם התלמידים. תכנית לימוד בהפסקות צהרים שנקראת "אהבת תורה", עם חברות לימוד שלומדים רק אם רוצים ללמוד יחד עם מורים מהצוות, כל מיני תחומי קודש מגוונים. אבל אני רוצה שתדעו שבשבילכם, ילדי המשפחה, הוא פשוט אבא שלכם, הוא לא רק דמות ציבורית שהשפיע על כל כך הרבה אנשים, פשוט אבא שלכם, חלק מהתמונות שרצות כל הזמן, הן התמונות שלו כאבא שבעיני היו קורעות את הלב סליחה שאני אומר, יותר מאשר דברים חשובים אחרים. בשבילנו בהימלפרב הוא לא היה דמות ציבורית, היה פשוט חבר טוב, מי שכיף לפגוש אותו, לעבוד איתו, כבר אמרנו, איש עם מלא חן. מכאן עוד דבר אחד, עוד מעט, בעוד שנים ספורות, תקבלו תמונות של תינוקות קטנים שיקראו על שם הרב אבי. הם יכולים להיות הנכדים שלך רחל ושל אבי, אחיינים, בני משפחה, בנים של חברים, סתם אנשים זרים. תמיד תישאר הצביטה של ההפסד והגעגוע הגדול, אבל גם בגאווה גדולה, אנחנו נהיה פה בעזרת ה' איתכם כי זה בית ספר שיש בו המון חיים. חיים של בני נוער צעירים שמלאים מלאים עד הקצה באנרגיות של חיים. ועוד ירוצו פה במסדרונות ילדים עם שמות של בוגרי הימלפרב שנפלו במלחמה הזו. אריאל וענר, בן והירש, אוריה, דביר ושחר ועוד שחר על שמו של עלמקאן ויהיו גם אבי שירוצו פה במסדרונות, וגם במגרש הכדורגל והכדורסל כמו הרב אבי כשהיה תלמיד. וגם כשהיה מורה וגם כשהיה רב. וגם בחדר המוזיקה ובהתנדבויות. אנחנו נזכור וניזכר.

נסיים במה שפתחנו:

וְתִשְׁלַח מִלְאָכֶי חֵן. וַיֵּצֵא נָא לְעַמִּיתִי.

וְשָׁלוֹם בּוֹאֵד יֵאמְרוּ. בְּקוֹל אֶחָד בְּבִיאתִי.

אבי איתנו . והאמת שגם הרגשנו בחסרוננו, זה מסוג הדברים שאתה לא באמת יכול להתכונן אליהם להתאמן אליהם. אתה יודע שיכול להיות שיש סיכוי שזה יקרה ובסופו של דבר כשזה מגיע, חסרה הדמות שתעשה את זה, גם במובן הטכני וגם ברגישות וגם כל החשיבות והאמונה בדבר הזה.

התפקיד השני של רב גדודי זה הרוח הרוח הרוח ואבי עבד ברוח, יש פה חברה שלנו מהגדוד שפשוט לקטו הרבה מאוד מהדברים, כל מיני חיזוקים שהוא נתן לאנשי הגדוד והפכו את זה לחוברת, אבל זה רק חלק מהעניין. מי שלחם יודע ואבי בטח ידע את זה והבין את זה בחושים שלו, שמה שמנצח מלחמות או קרבות זה לא דווקא איזה נשק יש לך, זה הרבה מעבר לזה. האמל"ח הכי חשוב שיש לך זה הרוח, רוח הלחימה, רוח האנשים, רוח הגייסות מה שקוראים, האמונה בצדקת הדרך, המטען הערכי הנכון ואבי ממש ממש עבד בזה, גם ברוח של הגדוד, גם ברוח שלי-המג"ד, היה דואג לחזק אותי, לשלוח לי הודעה אחרי כל אימון וכל תרגיל וכל איזה דבר שאמרתי לגדוד, וגם הוא בעצמו דאג לכתוב, אם זה עלונים לפני שבת לגדוד, ולא לעזוב אותי עד שגם אני אכתוב משהו, ואם זה לדאוג לשיחות לכל החיילים בגדוד, דתיים, חילוניים, בעניין הזה אני חושב שאין שליח יותר טוב ליהדות מהרב אבי. באמת אין משהו שיכל לסרב לו, לנועם ההליכות שלו, למאור פנים שלו, לטוב שבו הוא עשה את הדברים ואמר את הדברים. אם זה ללכת איתו בתוך לבנון עם פק"ל של ארבעת המינים, הוא גם דאג ביחד עם גיא זכרוננו לברכה, עוזר שלו, להשחיר אותם לשפצר אותם כמו לוחם טוב ומיומן. אם זה בדוגמה אישית ביום כיפור, שאנחנו תוך כדי לחימה וכל החיילים ככה חושבים לאכול לא לאכול, הוא הראשון שאוכל וחד מאוד ואומר זה ברור שזה מה שצריך, ובאמת עסק מאוד מאוד בענייני הרוח. וגם פה זה היה לו ברור שהוא צריך להיות איתנו בפנים, עם הלוחמים בפנים, כתף לכתף. כמובן שגם הוא היה לוחם בעצמו, אבל גם בכובע הזה שלו, כרב, להיות עם אנשים לחזק אותם בדיוק במקומות שבהם הם צריכים. הוא לא עשה את הדברים מתוך מיליטנטיות מתוך איזה צמא לדם, אלא להפך מתוך ערכים מאוד מאוד עמוקים, מתוך ציונות עמוקה, מתוך שליחות מאוד מאוד גדולה והרבה מאוד דוגמה אישית. זה היה באמת כל כך עמוק אצלו וברור. הוא נלחם על מה שהוא האמין בו .

אבי אשאר אחריו המון המון אוהבים ומעריצים שפשוט נדבקו בטוב

הלב הקיצוני שלו, אין מה להגיד, אני ביניהם. וגם את רחל והילדים שאנחנו למדנו להכיר קצת יותר מקרוב בזמן האחרון, שבאמת העוצמות שלכם זה משהו לא יתואר, ראיתי אותך ככה באזכרה היום עוד מנהלת את הדברים, אומרת מי ידבר עכשיו ומי אחכ. והחיזוקים שאתם נותנים לנו ללכת הלאה, להזדקף כמו שכתבת לי, ולהמשיך במשימות, זה משהו שהוא פשוט לא יתואר.

אחד הזכרונות הכי חזקים שלי מאבי, עשינו הרבה מאוד חגים בצבא בשנה האחרונה אני חושב את כל החגים, שהתגייסנו בשביעי לאוקטובר אמרתי לאנשים שזה יהיה ארוך, אמרו לי מה עד סוכות עד חנוכה, אמרתי לדעתי עד פסח, זה המשיך מעבר לזה. אבל אחד החגים שחגגנו בצבא היה ט"ו בשבט. ראיתי פה בדיוק בכניסה תמונה שאני לא אשכח של אבי מט"ו בשבט. היינו במצפה עדי ליד קריית שמונה, היה לו מאוד חשוב שאנחנו נחגוג גם את החג הזה והוא באמת אני לא יודע, יש מאין, הביא איזה שתיל באמת מה זה עלוב, לא נעים, לדעתי קלמנטינה אני לא בטוח, הוא התייעץ איתי, אני שאני לא חייל אז אני גם קצת חקלאי, אמר לי תגיד זה יתאים זה לא יתאים, אמרתי תביא העיקר לטעת עץ בארץ ישראל.

ואני חושב שגם בתור חקלאי אני אומר את זה, העניין של נטיעת עץ זה מעשה שיש בו, אמרתי את זה גם אז באותו טקס נטיעות, זה מעשה שיש בו הרבה מאוד אמונה. אתה נוטע עץ היום, זה לא חיטה שזרעת ובעוד שלושה חודשים גם תקצור, אתה נוטע עץ, עד שתראה ממנו פירות זה כמה וכמה שנים, הרבה פעמים מי שיהנה ממנו זה הילדים שלך או זה אנשים אחרים. אני חושב שזה קצת כמו מסירות הנפש ללכת לקרב ולסכן את החיים שלך, לדעת שיש סיכוי סביר פלוס שלא תחזור. לחרף את הנפש זה מעשה שהוא אצילות ברמה הכי גבוהה שלה, ואולי גם חלק מהתיקון שאנחנו צריכים אחרי השביעי לעשירי כחברה, אבל אצל אבי זה היה בולט מאוד, שהכללי והלאומי הרבה לפני הפרטי. אני עושה משהו עכשיו אני הולך ומסתכן בקרב, לכאורה האינסטינקט האנושי הכי בסיסי זה - מה לי ולזה, אני עצמי יכול להיות בטוח. אתה הולך ומסתכן בקרב בשביל הרבה מאוד, בשביל אידיאלים וערכים אבל בשביל הרבה מאוד אנשים אחרים, בהרבה מאוד מעגלים שאת חלקם אתה לא מכיר, בשביל שהם יוכלו להמשיך לחיות ולהתקיים. אני חוזר לט"ו בשבט, אז ערכנו שם

נגינה

ארבע בבות

מי האיש החפץ חיים,

אוהב ימים

אוהב ימים לראות טוב.

נצור לשונך מרע

ושפתיך מדבר מרמה

סור מרע, עשה טוב

בקש שלום ורדפהו.

מִלֶּךָ עַל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ בִּכְבוֹדָךָ

וְהַנֶּשֶׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרָךָ

וְהוֹפֵעַ בְּהֵדֵר גָּאוֹן עֲזָךָ

עַל־כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֲרָצָךָ

שׁוּבֵי נַפְשֵׁי לְמִנוּחֵיכִי

כִּי הַשֵּׁם כִּי הַשֵּׁם גָּמַל עָלֶיכִי

כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת

אֶת עֵינֵי מִן דְּמָעָה

אֶת רַגְלֵי רַגְלֵי מִדְּחִי

ניגון ברדיצ'ב

טקס, נטענו עץ, אני, אבי המ"כים, באמת ראיתי פה את התמונה והתמונה
הזאת אצלי בראש כבר כמה ימים, ובכמה ימים האחרונים לא יוצא לי
מהראש שאני חושב על הדבר הזה גם שיר של נעמי שמר, 'שירו של אבא'
שמאז אני לא מפסיק לזמזמם אותו ואני חושב, בעיני לפחות יכול להקרא
גם שירו של אבי. והיא כתבה כך:

אם בהר נטעת ארז, ארז במקום דרדר
לא לשווא אחי נטעת במקום דרדר
כי מן הארזים האלה ייבנה ההר

אם בהר חצבת אבן להקים בנין חדש
לא לשווא אחי חצבת לבנין חדש
כי מן האבנים האלה יבנה מקדש

אם לא שרת לי שיר עדיין, שירה לי מזמור חדש
שהוא עתיק מיין ומתוק מדבש
שיר שהוא עתיק מיין ומתוק מדבש
שיר שהוא כבן אלפיים ובכל יום חדש

ואני רוצה להגיד לאבי, אחי, לא לשב אתה חצבת ובנית ונטעת וניגנת
ושרת ובאמת זה לא לשב, אנחנו נמשיך את הדרך שלך. ואם כבר בנעמי
שמר, לנעמי שמר יש שיר שבו היא מצטטת את יחזקאל

המילים העתיקות נותנות בי כח
בקולות העתיקים אמצא מרפא
הם עוזרים לי לחיות
הם עוזרים לי לצמוח
לברוא עולם יותר יפה
ואעבור עלייך ואראך
מתבוססת בדמיך
ואומר לך בדמיך חיי

ואני אומר לרחל, אני אומר לילדים, אני אומר לכולם פה בדמיך חיי, ואני
אומר למדינת ישראל אהובתינו, ראשית צמחית גאולתינו בדמינו חיי.

אבי אני מתגעגע מאוד ובשמי ובשם כל חיילי הגדוד אנחנו חסרים אותך
מאוד, אתה איתנו לנצח.

אודה ליה ברלין

חברת המשפחה, זמרת-יוצרת

אם כבר הניגון הזה אני רוצה לספר סיפור, להגיד איזו חוויה אישית שלי, סליחה שאני אומרת את זה בשמי.

כל השנה האחרונה- מהשביעי באוקטובר, הרגשתי את רבי לוי יצחק איתי. והניגון הזה כל הזמן הלך איתי, ואת יודעת שהוא היה בתשעה באב- הוא היה... והסיפור שמצאתי על רבי לוי יצחק: ששנה אחת היתה שנה מאוד מאוד קשה בעיירה ברדיצ'ב, והיו הרבה פוגרומים. ובאותה שנה רבי לוי יצחק עלה לבימה לתקוע בשופר, התעטף בטלית- ולא תקע. וכל הקהל עומד ומחכה- והוא לא תוקע בשופר. ולפתע רבי לוי יצחק צעק- "ריבוננו של עולם, כלום חושב אתה שאתקע לפניך השנה בשופר? יתקע לפניך איוון היום, יתקע לפניך פיטר, תתקע לפניך מלכות הרשעה שאין חקר ואין קץ לגזרותיה, אבל אני- לא אתקע." השתררה דממה, ולפתע נשמע קול בכיו של הצדיק, ואמר "אבל ריבוננו של עולם, מה אעשה ואני כהנך? ולכן אבטל רצוני מפני רצונך".

כשאבי נפל, זה בדיוק יצא ביום של האזכרה של רבי לוי יצחק. וכל כך כעסתי על רבי לוי יצחק, שדווקא ביום הזה.. אבל אני חושבת שגם אבי היה יכול להגיד את אותו משפט- "ריבוננו של עולם כל כך הייתי רוצה להישאר פה, אבל מה לעשות אני כהנך ולכן אבטל רצוני מפני רצונך". ומכ"ה בתשרי מדי פעם אני מסתכלת ואני רואה את אבי, ואת רבי לוי יצחק, ואת כל הצדיקים יושבים למעלה ומחייכים, ושרים את הניגון, ומקווה שגם אותם צלילים שלנו עכשיו עולים ומתחברים לניגון שלהם שם למעלה, ולניגון של כל הדורות.

שוקי זקבר

חבר מהקהילה

ערב טוב, שלוש יום שאבי החבר האהוב לא איתנו, הנפש עוד לא מוצאת מנוח, עדות לחוסר הגדול שכולנו חווים יום יום ורגע רגע. אהבתינו לאבי לא ידעה גבולות. הוא היה מין יהודי שלם שכזה, שבלי דיבורים ובלי הטפות הראה לנו שדברים יכולים להיות פשוט אחרת.

נתתי את ליבי לשאלה מה היה סוד הקסם של אבי? מה גרם לכל כך הרבה אנשים, קטנים כגדולים להתמגנט אל אישיותו הייחודית. אבי היה כמו שאומרים ביידיש א' שיינע ייד', הסה"כ שלו היה כל כך יפה.

יהודי מלא בעולמו הפנימי, בקבלת האחר, במאור הפנים, במתיקות התורה שלמד ולימד, בניגונים, בגמילות החסד עם כל אדם, בשליחות, בהוראה, ומעל הכל בחיי המשפחה. המיזוג בסך המרכיבים ובדרך שנהג בהם, בוודאי היה ייחודי לאבי, ועם על זה נראה שעדיין יש כאן סוד שהוא גבוה מעל גבוה.

כל שנשאר לנו זה בעיקר להתבונן בדרכי חייו ולהשאר בפליאה ובסקרנות שאיש כזה חי בתוכינו. כחלק מהפליאה אני רוצה לציין 2 דברים שאפיינו מאד את אבי כחבר בפרט וכחבר בקהילה ובכלל.

אבי היה יהודי ישר לב. הביטוי 'ישרי לב' מופיע מספר פעמים בתהילים, ומהפסוקים עולה שישרי הלב גדולים מהצדיקים. ישרי הלב מתייחסים לדברים בלי חשבונות ופלפולים, הם עושים את הדברים באופן ישר, לא ממקום של טיפשות, אלא ממקום של תמימות חיונית. ישרי הלב רואים את הדברים בפשטותם ולכן הם עצובים בשעת עצב ושמחים בשעת שמחה, הם חיים את הכאן והעכשיו באופן מלא ואחדותי.

ישרות הלב של אבי באה לידי ביטוי כך שהוא שמח מאד בשמחתם של אחרים, הזדהה עם כאב כשמחה, החיוך או המבט המשתתף בתחושת האחר היו תמיד אותנטיים לחלוטין. לא נהג בהתחכמות, או בחלקלקות לשון, הוא תמיד היה נוכח בכאן ועכשיו לכל אדם ובכל עת, וליבו היה נכון בכל סיטואציה.

הזהור בפרשת אמור מציין על הפסוק בתהילים הרנינו כל ישרי לב 'אלין בני מהימנותא, להתקשרא בהו, כלומר 'אלו בני האמונה, להקשר בהם'.

אנשים ישרי הלב הם אנשי אמונה, המאמינים באמת ובתמים במה שלמעלה מהם, ולכן מציע הזהור להתקשר בהם, כנראה שלישרי הלב יש את הלב הפתוח שכל אחד יוכל להיות קשור בהם. כל מי שהכיר את אבי הרגיש את הקשר המיוחד הפנימי הזה של התקשרות רוח ברוח, נשמה בנשמה,

ליבו של אבי היה כל כך פתוח להתקשרות פנימית עם כל אדם, ממפיס ועד גינוסר, דרך כל גווי החברה בארץ, משמרן ועד ליברל, וכל שאר החלוקות שבני אדם ממציאים לעצמם. ישרי הלב לא מבדילים ולא שופטים בני אדם לפי ההבדלים החיצוניים האלו. הם תמיד רואים את התוך הפנימי ולא את הלבושים החיצוניים.

תכונה נוספת מאד ייחודית לאבי, מקורה באברהם אבינו. נראה שהתכונה התגלגלה מאברהם הראשון ועד אברהם האהוב שלנו: תכונת ה'הנני'. הביטוי הנני מופיע מספר פעמים אצל אברהם ביחס לדמויות שונות: כך לדוגמה 'ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני', וגם שיצחק פונה אל אביו 'ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני' וכו'. ועוד. הביטוי הנני כמובן מציין התמסרות טוטאלית, ומוכנות לכל דבר ועניין. האמירה 'הנני' נאמרת על ידי אנשים שחיים חיי שליחות, שברגע שהם נקראים לדגל הם ישר עונים 'הנני'.

ההנני של אבי שלנו לא היה הנני של אחד שדורשים ממנו, או 'הנני' כי אין ברירה. ההנני של אבי היה הנני רך, בכיף כזה, הנני עם חיוך ותחושה שזה כל כך ברור מאליו, שאי אפשר בכלל אחרת, ויותר מזה, תמיד בתחושה שהוא כל כך שמח לקריאה ואין שום בעייה כלל. הקריאה האחרונה שאבי נענה לה בשמחה ובשליחות הייתה הקריאה הארוכה כל כך לשירות פעיל ותובעני, אך בא הפרט ולימד על הכלל, אבי זכה לחיות חיים של שליחות מלאה, תמיד היה 'הנני',

בשבת האחרונה שאבי היה איתנו, הוא חזר ואמר שיש קושי אמיתי בסד"כ, ולמרות כל הקושי היה ברור לו שהוא ממשיך עם כולם, 'הנני' בכל

מצב. אבי זכה לסיים את חייו בדיוק בדרך בה הוא חי את חייו.

כאיש שענייני הכלל קודמים לענייני הפרטיים אבי היה עבורינו מעין נר שהדליק את הפתילות שפגש בדרך, מבלי שהוא עצמו החסיר דבר. נשמתו המוארת של אבי, יחד עם ישרות הלב הדליקה אצל כל כך הרבה אנשים אור פנימי שהמשיך לדלוק מכח אורו של אבי.

זכינו שחי בתוכינו אדם שעם כל סיבוכי החיים והאתגרים שגם לא נחסכו ממנו, עדיין נשמתו הייתה באמת פלא גדול.

רחל, יהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב, הלל, רעות, נוה, שוחחנו בקהילה במספר הזדמנויות על העובדה שגודל הכאב מלמד על גודל הקשר והאהבה שהרגשנו לפני כן לאבי, ואשרי כל מי שזכה להכיר את סוג הקשרים האלה שהיתה בהם מתיקות ואצילות ייחודית. דרככם ימשיך הזכרון של אבי שנגע בנו כל כך עמוק.

כמדומני שהחברים והחברות בקהילת 'באורך' יסכימו שהרגשנו בשבעה, ולאורך השלושים בצורות שונות, שברית דמים נכרתה בתוך הקהילה סביב הגבורה ומסירות הנפש של אבי. אנו כולנו נענים לברית הזו באהבה, נכאב יחד בתקופה הקרובה, אך בוודאי שיבואו בעז"ה ימים שנשמח בהם יחד, בשמחות הקטנות והגדולות, ונקפיד מאד לשמור על הביחד המיוחד הזה.

רחל - בהלוויה אמרת שלאורך כל הדרך זה היה תמיד אבי ורחל, רחל ואבי, כיחידה אחת אורגנית. ובאמת כל דבר שהיה קשור בכם, כך אמרנו 'האירוע הזה אצל אבי ורחל, רחל ואבי מארחים את... ערב ניגונים של רחל ואבי ועוד דוגמאות למכביר. לכן גם כעת אנו פונים אליכם רחל והילדים האהובים: אבא אבי יישאר דבר חי ונושם בתוכינו. בימי חולין, או ברגעים קטנים נראה את דמות דיוקנו של אבי שתזכיר לנו שזה צריך להיות אחרת. אך אתם - רחל והילדים, החצי השני של הדבר הזה, ואנו ממש צריכים אתכם באותה החיות, האנרגיה, והשמחה, כפי שאנחנו מכירים, יותר מזה אנחנו לא צריכים.

אנחנו מתפללים שה' יתן לכם את הכח והיכולת להמשיך להוביל אותנו בשקט ובאצילות, בקול דממה דקה. ויקויים בכם ובנו 'שמחנו כימות עניתנו', ובא לציון גואל.

רוצה לסיים בפסוק מוכר שכל מי שהכיר את נגינתו של אבי בוודאי ישמע בין המילים את הפירוש והקישוטים של צלילי הקלרינט שאבי היה מפיך:

"הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד ... רחם ארחמנו נאם יהוה"

ראובן קולטון

חבר קרוב משנות שליחות "תורה מציון" בארה"ב

מי האיש?

ברשות הרבנים, החברים, התלמידים שהרב אבי אהב כל כך, וברשות המשפחה היקרה המורחבת, וברשותכם, רחל והילדים.

הרב אבי – מי ימלל. אני מבקש סליחה אם משהו מדבריי לא יהיה מדויק או מספיק. אי אפשר לכלוא את אישיותך העצומה והמפעימה לתוך מילים מצומצמות, ודאי לא אני, אבל אני בטוח שהציבור פה מכיר אותך ויודע שנשמתיך ופועלך רחבים הרבה יותר מאשר אצליח לשתף.

אשתדל לתאר בתמצית את דמותו הייחודית של הרב אבי, כפי שאני זכיתי לחוות אותו. שמי ראובן קולטון, מנתיבות, ויחד עם אושרית רעייתי ושלושת ילדיי הגדולים זכיתי להיות בזמן הנכון, במקום המדויק. מדויק ולא נכון, כי זה היה בארץ אחרת. כשאבי ורחל הגיעו לשליחות לממפיס טנסי, יחד עם יהודה, שירה וטליה, זה היה על מנת להחליף את ראש הכולל דאז, ולהוביל צוות משימה של כולל תורה מציון. את 3 הבחורים הנפלאים הם ליקטו כאן בארץ הקודש, אך חלק אחד מהצוות הם נאלצו לרשת בעל כורחם – אותנו, שכבר היינו שם. עבורנו, שנה זו עם משפחת גולדברג היתה מופלאה, בה זכינו לדבוק באבי ורחל, באופן שאין דומה לו. קמים בבוקר לעבודה בבית הספר – אבי ורחל. החברים הכי טובים – אבי ורחל, מתכננים אירועים לקהילה – אבי ורחל. החברים של הילדים – יהודה, שירה וטליה. טיולים בסאנדיי, דילמות, אתגרים, געגועים לבית – בכל דבר ולכל צורך, היה לנו את אבי ורחל. ומאז, שמרנו על קשר הדוק שכלל מפגשים, חגים, שבתות, ושמחות. למעשה בשנה האחרונה נפגשנו רק בשמחות – בבר מצווה של הילל שלנו, בבר מצווה של אלישיב, ובחתונה של ראקל היקרה, חופה אותה ערכת בחן וחסד. מתוך הפרספקטיבה הזו אתאר מי האיש, אבל חשוב לי להדגיש את מה שכולם פה ודאי יודעים – אבי ורחל, אחד הם, ותורתם ופועלם אחד.

אומה - במסגרת חברותא חדשה שיש לי מזה כחודש עם הרב אבי באמצעות הרהור בדמותו ועלעול בכתביו ודבריו, שוטטתי במילים ישנים.

מצאתי התכתבות משולשת יפה אך נדירה בין ראביי פרל לבינינו, בהמשך לשיחה שניהלנו על Orthodoxy in America. מתוך הדברים ניתן לזהות בתמצית את הפער העמוק, בין תפיסה של "דת יהודית" המהווה פרקטיקה הלכתית הנלוות לחיים, לבין תפיסה של חיים שלמים של "תורת עם ישראל", אותה חי, נשם, והנכיח הרב אבי, בכל תנועה ומעשה בשליחותם החשובה. אחת הצרות הגדולות ביותר של הגלות הינה הצמצום של תורת ישראל לכדי דת ככל הדתות, צמצום שמורגש היטב בארה"ב. בתפיסה זו, הציבור הינו בסך הכל אוסף של פרטים דתיים, כל אחד עם הקשר שהוא מצליח לפתח עם בורא עולם, ומקום קדוש מסתכם בכמה מושבים בבית כנסת וביקור מזדמן בכותל המערבי.

בכל דבר תורה ובכל שיחה, הרב אבי הנחיל את התודעה הנשכחת, שהחיבור אל הקב"ה הינו חיבור של כנסת ישראל ושתורתנו היא תורה של אומה, על כל המשתמע מכך. באותו מייל כתב כך:

Shortly I can say that I agree with many of the points you both raised, but more than all I'm so happy to have friends that discuss such discussions!

ואז הוא ממשיך לכתוב בהתייחס לקהילה ה-אולטרה חרדית שקיימת בארה"ב:

Unfortunately...They are creating an ideology which is far from true Judaism, building an independent loop which might ultimately detach entirely from the rest of Am Israel, as the importance of the nation as a whole becomes clearer and more practical. Only a fool can learn Torah, Sefer Dvarim or any other part, and ignore the need of a national system, including a machane kodesh of war and not of Williamsburg.

כלומר, מתפתח זרם אידאולוגי שרחוק מיהדות אמיתית, שעלולה לנתק עצמה מכלל ישראל שחשיבותה רק הולכת ומתבהרת. ולסיום – רק כסיל יכול ללמוד את ספר דברים, או את התורה בכלל, ולהתעלם מהצורך במערכות לאומיות כולל מחנה קודש של מלחמה.

ברוך אומר ועושה.

ומשכן, לא כלא שהוסיף במיוחד ל-parshasheet אותה הפצנו בקהילה כינה מיוחדת המוקדשת לחשיבותה של ארץ ישראל, ובהמשך ייסדו "מועדון עליה", ויושבים כאן בארץ ישראל אנשים רבים, ומן הסתם גם פה במקום הזה, שבאו הנה בזכות פועלם של משפחת גודלברג, והמסר הברור שהעבירו. לא כדי לקיים מצוות התלויות בארץ באו, אלא כדי להיות חלק מאומה שלמה הנבנית, השואפת לעשות טוב, לחיות חיים שלמים, ולחבר בין שמים וארץ.

אחד

תודעה זו של חיים של אומה, שלמה ומלאה, מצמיחה תודעה של "אחד", שמקבלת ביטוי גדול בתורתם של משפחת גודלברג. כל דבר הוא חלק מהשלם. הם עצמם רק חלק, ששואף להתאחד, וגם האחר – כל אחר – הוא חלק מתוך אותו שלם.

מה שמאפיין את ה"אחד" לעומת הריבוי, זה שכל מה שמנותק בהכרח מייצר חסרון אצל השלם. ומתוך געגוע של חוויות חסרון, לא היה אדם, קל וחומר שלא קהל, שהרב אבי לא שאף לחבר לתורה שהביאו איתם. היהודי המבוגר שיושב בפינת בית הכנסת, או הבחורה הצעירה בתהליך גיור שלא מרגישה עדיין שייכת לקהילה, או בכלל בית ספר סולומון שכטר הקונסרבטיבי – שלא ייתכן שלא נהיה בו. מנגינתה של כולל תורה מציון ממפיס החלה להישמע היטב ביותר מקומות, ובעוצמה רבה, ולפעול טוב, אמת ואחדות. תודעה זו של "אחד" שלם מניעה שאיפה עמוקה ובלתי מתפשרת לאחדות, שמתבטאת כמובן בעוד כל כך הרבה יוזמות ופעולות של המשפחה היקרה – מניין בגינזור, ליווי זוגות דרך צוהר, אירוח בשבתות, המשך עבודה עם תורה מציון, משפחות ממפיס, קהילה מחבקת, שורדי שואה, וכמובן התמסרות לפעילות ממשיית לחיבור חלקי העם – כי אנשים אחים אנחנו.

אהבה – אבל לא בכך הסוד האמיתי שהופך את הרב אבי היקר לגיבור העצום שהינו, לאדם עם כוחות בלתי נדלים, עם שאיפה בלתי מתפשרת להיטיב. מה מקור העוצמות, ההתמדה, הנחישות?

תודעה של אומה עובדת ה', תודעה של "אחד", הינה רק עמדת הפתיחה

נועה גולדשמיט

גיטה

אני רוצה קודם כל לשתף אתכם שהיה לי מאוד מאוד קשה לכתוב לערב הזה, חשבתי שהיה לי קשה לכתוב מרוב הדברים שרציתי לכתוב והדף אין לו מקום להכל בעצם וצריך לבחור מה כן ומה לא והיום אני מבינה שהיה קשה לכתוב כי איך אפשר לכתוב על אבי שלא פה כשבעצם הוא כל כך כאן, קשה לעכל את זה. ננסה בכל זאת.

"מאיפה מתחילים? איך אפשר בכלל להספיד ולהיפרד מאדם כמות? מאח חורג שמצד אחד היה קצת כמו אח גדול בתקופות מסוימות, וכמו חבר לשיחה בזמנים אחרים?"

את המילים האלה אבי כתב בעצמו על בעלי, על אריאל, אחרי שאריאל שנפטר.

אבי ואריאל הם אחים חורגים מנישואין שניים של הוריהם, אין ביניהם קשר דם. המשפחות שלהם התחברו כשהם כבר היו נערים, כך שהם יכלו לבחור איך לעצב את הקשר ביניהם, והם בחרו להיות אחים, ואפילו אחים קרובים ממש.

רחל אמנם ביקשה ממני לדבר הערב, אבל אני מרגישה שאריאל הוא זה שהיה צריך לעמוד כאן והיה צריך לספר לנו איזו אבידה גדולה איבדנו. אני אעשה כמיטב יכולתי.

ההיכרות שלי עם אבי ורחל היא כמה תמונות ילדות.

את רחל ואת משפחת וולף אני מכירה עוד מהיותנו ילדות קטנות והתפללנו באותו מניין, ב'מניין הגוש', לא היינו החברות הכי טובות אבל הייתה לכל אורך השנים נקודות ממשק גם בינינו גם בין המשפחה.

את אבי אני מכירה כבר מילדות מהסניף, הוא משבט שלם ואני משבט אמונה, ובהתבסס על כמות השעות שבילינו שם בסניף ביחד, אפשר לומר שהיינו מהבוגרים היותר מושקעים בסניף. גם שנים אח"כ אחרי שסיימנו את חבריא ב', היינו נפגשים בלילה הלבן של חודש ארגון כדי לשפשף את

אצל אבי. מתוכה, ובעקבות החיבור העמוק אליה, צומח רובד עמוק יותר. הגימטריה של אבי שווה ל-"אחד", ושווה גם ל-"אהבה". מצביע הרש"ר הירש בפירושו לקריאת שמע שמתוך "אחד" של הפסוק הראשון מגיעים ל-"ואהבת". כי כשמבינים שהכל אחד, ובאמת מרגישים וחווים זאת בעומק, צומחת אהבה מפעימה, עם חיוך, כמו של אבי. לא אהבה אחת, אלא שתיים – "ואהבת את ה' אלוהיך", ו-"ואהבת לרעך כמוך" – ושתייהן, אהבה אחת בעצם.

כשניסיתי לזקק לעצמי מהי מידתו המאפיינת ביותר של הרב אבי, בסוף האהבה היא שניצחה את הכל. מדוע? כי הרבה אנשים מבינים מה זה "אחד", ומרגישים את "עם ישראל", אבל המרחק בין זה לבין התמסרות בלתי פוסקת, בלתי מתפשרת, בלתי נתפסת – הוא רב. משפחה אחת שפועלת בכל כך הרבה כיוונים, ובכאלו עוצמות זה דבר שהוא הרבה מעל הטבע – ומהתבוננות בתורה מבינים שזו בדיוק תמצית האהבה. אהבה שמקלקלת כל שורה ופורצת כל גבול, אהבה שדוחפת ומחפשת, אהבה שרודפת ומוצאת – עוד ועוד אפיקים להתבטא, מהי האהבה הנדרשת מאיתנו כלפי חברינו – "כמות". ממש כמוך – וכפי שמפרט הרמב"ן במקום – לאהוב אותו ולרצות בטובתו בכל תחומי החיים ולא רק בעושר או בחכמה או תחום בודד. לא שיהיה מצליח אבל קצת כחות ממך, אלא כמוך ממש, בהכל, ובשלמות. אהבה ללא מיצרים.

ובאופן ברור אף יותר – הפסוק בקריאת שמע מלמד אותנו שאהבה שלמה, אהבה יוקדת, היא זו שנשפכת לכלל רבדי האדם – לבבו, נפשו ומאודו – ואף ממלאת אותם. אהבה שאין לה גבול, שמעניקה כוחות ותעצומות על-אנושיים. אהבה כמו זו של הרב אבי. "בכל לבבך", "בכל מאורך", ואפילו "בכל נפשך".

אז מי האיש? רואה טוב, חפץ חיים – ואוהב!

הרב אבי היקר, אנחנו מתגעגעים אליך כל כך. תודה גדולה על כל מה שלימדת אותנו – על תורת ישראל, על אחדות, ועל אהבה. בעזרת ה' נמשיך כולנו "ללמוד חברותא" עם דמותך, לשאוב מרוחך, לצעוד בדרכך, ולתרום את חלקנו לחיזוק ולהרחבה של האור המופלא שלך, ושנזכה לראות במהרה בביאת גואל.

רצפת בית הכנסת, ורק לפני שנתיים או שלוש מצאנו את עצמנו, אבי ואני, בסניף בלילה שלפני שבת ארגון, בסביבות 2 לפנות בוקר, בוגרים גאים. הוא בתור מורה ואני בתור הורה. בארוחות שבת היינו נזכרים בהמון סיפורים מהסניף וספק מתענגים, וספק צוחקים על עצמנו ועל כל השטויות שעשינו.

ואחרי שכבר הכרתי את אבי ואת רחל באופן נפרד, ולא בצורה מאוד מעמיקה, התחלתי להכיר אותם דרך אריאל. אבי ורחל התחתנו כמה חודשים לפנינו כך שכשהתחתנתי עם אריאל קיבלתי גיס וגיסה חורגים-שזו קרבה מוזרה, לא נראלי שיש משהו לי שיודע להגדיר אותה במדויק. זה משהו בין גיסים בחצי קלאץ' לבין גיס על מלא, אבל זה משפחה לכל דבר.

וכשמתן התחיל ללמוד בהימלפרב, אז קיבלנו את אבי בזהות נוספת אצלנו בבית בתור שותף יום יומי לחינוך הילדים. היו לנו הרבה שיחות על הימלפרב נושאי השיחה בינינו כללו את הכסאות הלא נוחים בבית המדרש, ביטול לימודים בימי שישי, מסע לפולין, השתתפות בית הספר בשביתות, ועוד המון סוגיות שהעסיקו אותי כהורה ואת אבי כמחנך. ואני לא רוצה להקטין בערכן של השיחות האלה שהיו מלאות בשיקולים לכאן ולכאן, כיאה לכל שיחה עם אבי, אבל הזמן קצר...

בסמוך לאחר המוות של אריאל, אבי כתב ושאל:

"אז מהן הלכות האבלות לאח חורג? אדם שלפני 24 שנים (ועכשיו כבר 28) נהפך פתאום לסוג של אח? קריעה? זה קורע לגמרי את הלב, ישיבה על הרצפה? במילא בקושי מצליחים לשבת יותר מכמה דקות במקום אחד. שבעה? זה לעולם לא יגמר", אבי ואריאל היו כל כך קרובים ובהרגשה שלי, גם כעבור כמה שנים, אבי לא ממש מצא את מקומו מול האבדן של אריאל, כי כמו שאבי כתב- מהן הלכות אבלות של אח חורג? ומהו אח-חורג שכול? מבחינתי היה טבעי שאבי יתפוס מקום מרכזי יותר בשכול שלנו, אבל אבי, באופיו העניו, הלא מטריח ולא כופה על אחרים, התמקם מחוץ למוקד, גם כשקיוויתי שיקח תפקיד מרכזי יותר.

התלבטתי לא מעט עד כמה אני יכולה להזכיר את אריאל הערב, בשלושים של אבי, אולי היה עדיף שאזכיר אותו פחות אבל אני מתקשה להפריד בין

חווית האבדה והפספוס העצומים שמלווים את האחד וגם את השני. זה מרגיש כאילו הכל קורה מחדש, רק שהחלפנו תפקידים.

אז אני אספר קצת על מה שאבי היה עבורי.

אחרי שאריאל נפטר אבי ידע לפרגן, לעודד ולתמוך במקומות הנכונים, ועם האמת שכל כך אפיינה אותו הוא גם נתן הרבה מקום לקושי. להמון קושי. הוא עשה את זה בהודעות קצרות שגם עליהן שמענו כבר הרבה הערב, בהן הוא פרגן לילדים או לי, ומאחורי המילים הכתובות הסתתר מסר מאבי- הילדים בסדר, את בסדר, יהיה בסדר.

ויש לי עשרות הודעות בהן אבי כותב לי "תודה ששיתפת", ואני יודעת שמה שהוא באמת התכוון לומר זה- תודה שהעברת אלי חלק מהמשא שלך. כי אבי לא יכול היה לראות אדם אחר סוחב ולא להושיט יד.

בשנה האחרונה הצקתי לאבי כמה פעמים בהתמודדויות אישיות שהטרידו אותי. בדרך כלל גם רחל הייתה שותפה לשיחה. הרגשתי קצת מפונקת, וזכות גדולה שאני יכולה לקבל את מלוא תשומת הלב מאדם כמו אבי לטרדות שלי, ושההיסטוריה המשותפת שלנו מספיק רחבה שלא צריך לבזבז זמן על סיפורי רקע. והיה כל כך טוב להתייעץ עם אבי, כי שם, בשיחות האישיות האלה הרגשתי שאבי בא כולו, מתייצב קודם כל להקשיב, וכשאבי הקשיב למה שיש לי לומר, הוא באמת באמת הקשיב. וגם ידעתי שבשיחות איתו אבי לא יוותר לי והוא יגיד לי את מה שהוא באמת חושב, גם אם יהיה לי פחות נעים לשמוע את זה. אבי גילם בעיני את "האמת והשלום אהבו". אם הייתי צריכה ללמד משהו את אבי על רגל אחת, זה מה שהייתי מלמדת, "האמת והשלום אהבו".

כולנו מכירים את הסוגיה- על איך הם יכולים להיות ביחד, האמת והשלום האחד תמיד בא על חשבון השני. אבל אבי ידע להחזיק גם את האמת הפנימית שלו וגם את השלום כלפי האחר בלי שהם יבואו אחד על חשבון השני. שמענו את זה הרבה גם בסיפורים שעלו לאחרונה בימים האחרונים וראינו את זה שוב ושוב, הוא גם מאוד אוהב והוא גם מגשים את הייעוד שלו. אני הרגשתי את זה באופן מאוד מאוד ספציפי בחודשים האחרונים כששיתפתי את אבי בנושא שמאוד מאוד הטריד אותי ובאתי ודיברתי

איתנו על זה. ואבי היה מאד אמפטי לרגשות שלי, מאוד מפרגן ומאוד תומך, אבל במשפט אח"כ הוא העמיד אותי במקום ואמר לי ונתן לי כמה מחשבות שלא לקחתי בחשבון. הוא יכל פשוט להסכים איתי, זה היה יותר פשוט גם לו וגם לי, אבל הוא לא עשה את זה לא וויתר על האמת שלו ומצא את הדרך העדינה שלו להביא אותה בפני, ואני מאוד מאוד מעריכה אותו על כך.

אנשים שואלים אותי אם היינו קרובים, אבי ואני, ואני קצת מסתבכת עם התשובה, כי איך מסבירים מה זה גיס חורג, איך מסבירים אדם שהקרבה אליו היא משפחתית אבל לא קשורה ל-DNA היא קשורה לדברים הרבה יותר חזקים מזה, היא קשורה לאהבה והערכה, וערכים משותפים. ואני נזכרת באין ספור סיפורים שיחות על הנושאים הכי ערכיים שיש, על התורה והשקפה ועם ישראל ואחדות ועל משפחה. שיחות שבהן תמיד הרגשתי כמה אבי מדבר את האמת שלו בנוקבות מחד, אבל גם בעדינות. וכמה הרגשתי ברת מזל שאני והילדים יושבים אצלכם אצל רחל ואבי בשולחן שבת ומנהלים את השיחות האלה.

אנחנו שומעים המון על מה שהעולם איבד עם נפילתו של אבי, אבל אם אתם שואלים אותי מה אני איבדתי, אני איבדתי משענת. משענת למחשבות שלי, גם למחשבות הגדולות והערכיות, אבל גם למחשבות פרטיות שמדברות על אובדן ועל קושי בעולם שבו הכללים השתנו באחת. אבי אפשר לי להניח בפניו בלגן של מחשבות ועזר לי לעשות בהן קצת סדר. ובשיגעון של השנה החולפת הספקתי קצת להציק לאבי עם המחשבות האלה אבל לא מספיק, וחייתי שהוא יסיים את המילואים כדי שאוכל שוב להשעין עליו את המחשבות שלי ולעשות בהן קצת סדר. ועכשיו מה?

אבי כל כך חי, והילדים והמשפחה, והקהילה כל כך מלאים בחיים, שזה מאוד מבלבל, היש ואין האלה שנמצאים כאן ביחד. ההפכים האלה, משיכות ל-2 כיוונים שונים אני חושבת שזו התחושה שמלווה אבידה גדולה כל כך שמוקפת בכל כך הרבה חיים יש דו-קוטביות, כל הזמן נמשכים לשני כיוונים נגדיים, מצד אחד הרצון והצורך להתרסק, פשוט לשמוט הכל, לעצור את העולם ולהגיד "אני רוצה לרדת רגע", ומצד שני ההכרח להמשיך הלאה, להמשיך בשביל הילדים, להמשיך את דרכו של אבי בהקמת מבנה

לקהילה, ורחל, להמשיך בשביל עצמך עם כל הטוב שאבי השאיר לך ועם הטוב שהוא עדיין כאן. דו קוטביות בין עצב לשמחה, עצבות שאבי לא כאן, ושמחה על מה שכן, ובכל עצב יש שמחה ובכל שמחה עצב- אבל הן תחושות מנוגדות אז איך הן נמצאות שם ביחד כל הזמן. ואפשר להשתגע מרוב המחשבות האלה, מרוב מחשבות מנוגדות שכל הזמן מושכות לכיוונים שונים. וכגודלו ועצמתו של אבי, כך הגודל של החור והחסר שהוא השאיר, אבל החסר הזה מלא בכל מה שאבי הספיק ובכל מה שהוא השאיר כאן.

אז אני שואלת, איך נפרדים מגיס, מגיס חורג, מאח חורג, איך נפרדים מחתן, מבן חורג, מגיס ליעל ולרבים ממשפחת וולף, מאח לאליעזר, מבן לרבקה ובן ללואי, מאבא ליהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב, הלל, רעות ונוה.

ורחל, מה אני אגיד לך, באמת איך נפרדים. איך נפרדים מבעל, מבן ברית, משותף לחיים ושותף לחלומות?

אז לא נפרדים ממש, לא נפרדים ולא ממשיכים בלעדיו אלא איתו. הוא השאיר לכם ולנו כל כך הרבה מסרים וכיווני דרך.

לסיום אני רוצה להקריא עוד איזשהו קטע שאבי כתב אחרי שאריאל נפטר, וללמד דווקא מאבי איך ממשיכים:

"יהיה טוב. החיים חזקים יותר. החיים עוצמתיים בצורות שאנחנו לא מבינים! והקב"ה נותן החיים הוא גם בעל הנחמות. רק הוא. עוד יבואו ימים של שמחה, ימים של אושר גדול (שלאחריהם שוב ימים של קושי וחוזר חלילה), וימים של צמיחה ובנייה.

... כמה כוחות הקב"ה יהיה חייב לנו. למשפחה, לכל הסובבים. המון. הוא חייב לנו כל כך הרבה- אחרי מה שהוא לקח. ח'תיכת תשלום הוא יצטרך לכרוע!"

ואבי המשיך:

בינתיים נכאב, נעבור את הימים האלו, נשתדל שיהיה בטוב, ניקח דברים בפרופורציה, ננשום עמוק, ונבין שיש הרבה כאב בהרבה מעגלים, ושיש לכבד ולהיזהר. אולי הכי חשוב זה שיחד, באמת יחד יותר קל.

יהודה איתן גולדברג (בן 20)

אמא מוסרת שאנחנו רק נציגים כי השאר כבר דיברו בעליה לקבר, אני ממשיך אותה ואני אומר שאני נציג של עצמי, אני לא מדבר בשם כל הילדים. אני לא מדבר על אבא אני מדבר אל אבא, יותר קשה לי לדבר על מאשר עם גם קשה לדבר עם.

אני אשתך רגע לפני שבתיוון היה לי תקופה מאתגרת מבחינת טסטים, נכשלתי לא מעט פעמים, ואז חזרתי אחרי איזה טסט ארבע חמש לא זוכר, חזרתי לאבא ושאלתי אותו אבא תגיד מותר להיות עצובים בעולם הזה? כאילו הקדוש ברוך מצווה אותנו להיות שמחים? שאלתי אותו שאלה כאילו סתם מחשבתית פילוסופית לא יודע אם היא עמוקה מדי... אמרתי לו כאילו אין סיבה להיות עצובים הקדוש ברוך הוא מוביל אותנו בכל מצב בכל סיטואציה ושאלתי אותו גם רגע מה עם מוות, במוות כאילו הקדוש ברוך הוא גם מוביל אותנו שם, זה הקדוש ברוך הוא פה. חתיכת שאלה. והוא ענה לי שאי אפשר לחיות כמו רובוטים, אי אפשר לחיות בלי רגש יש לנו רגש.

ושאלתי את עצמי כשאני אניע למעמד הזה האם אני ארגיש את הרגש שלי והוא חזק. כואב.

אבא אני פשוט לא מצליח להכיל את זה, לא מבין כלום, האסימונים נופלים לאט לאט וזה מאתגר.

יש תזכורות בכל מיני סיטואציות שאתה עולה בהם ואין זה לא נתפס, החוסר שלך מורגש בעוצמות שלא הכרתי, בשבתות, בכלל, תמונות בכללי מזכירות רצון פשוט למכשיר ישיר ופשוט איתך.

תפילות מעלות לי שאלות ואתגרים, התלבטויות בחינוך, בנפש, בתורה, בזהות אישית שבהם אתה ואמא המקור לתשובות וזהו, אין אתה חסר. כל כך הרבה געגוע. היציבות הפשוטה של החיים התערערה ומתחילים ללכת צעד צעד קמעא קמעא. ברוך השם עטופים מאוד, אבל אתה אישית אתה הפרטי חסר.

אבא מה שקורה פה בעולם הוא מורכב, מצד אחד האובדן והכאב והחוסר. אבל יש את כל הטוב ואת כל האידיאלים והערכים שדווקא מתעצמים עכשיו. המון סיפורים ופרטים קטנים והשפעות קטנות וגדולות כאחד שמראים רוח גדולה של תורת חסד, של אהבת אדם, של נתינה, מאור פנים, של עם ישראל חיבורים בין שמיים לארץ. את הדברים האלה אנחנו נדרשים לשמר ויש כל כך הרבה לעשות שפשוט אסור לבזבז דקה, כמוך, כמו איך שחיית. אבל למה כל כך הרבה אחריות עליי? לא רציתי את זה, פתאום הכל נהייה עני של ערפל לא ברור, של מה הלאה ואיך הלאה. מבחינת התמודדות, הביטחון בהשם ההבנה שאני לא מבין.

הידיעה שמתחת לפני השטח העולם מתקדם במגמה כן חיובית וכן טובה, התחושה שיש מי שמחזיק אותי, ששומע, שמדריך ומוביל ולוקח אותי קדימה, אמא שמחזיקה אותי, כמוכן עם כל השליחים של הקדוש ברוך הוא בעולם הזה, מעטפת ממש אכפתית ודואגת.

ועם הפנים קדימה, עלינו כעם להמשיך בדרכך המאתגרת, להמשיך בכל יום לבחור בחיים, חיים של משמעות וכלל, חיים של תורה שלמה, חיים של עבודת השם קשה, מאוד מאוד קשה, אבל אנחנו נתגבר כולנו.

תודה אבא אהוב אוהב

טליה אורה גולדברג (בת 17)

אבא.

בפעם הקודמת שכתבתי לך, לא הבנתי את גודל הזכות לכתוב לך כאבא שלי. היום אני קצת יותר מבינה. באמת זכיתי, בענק.

אבא במהלך המלחמה לימדת אותנו את המשמעות של המושג "חלל": חוסר, בכוחות וגופים שיפעלו טוב בעולם. ולכן- מטרטנו למלא את החלל והחוסר הזה בעוד טוב, במקום מי שכבר לא יכול. ואבא- השארת לנו חתיכת משימה, חוסר עצום של הכוחות שלך שיפעלו טוב בעולם. מזל שבחיים שלך היית בכל כך הרבה תפקידי חינוך, ושהכוח ואור שלך עכשיו זורחים מפנים של כל כך הרבה אנשים. לפחות השארת לנו כלים למלא בהם את המשימה הגדולה. משימה של חיבור שמיים וארץ. משימה של אהבת ה', ואהבת אדם. משימה של לימוד תורה, ועשיית חסד. משימה של קידוש הקודש, וקידוש החול. משימה של מיגור הרוע, והוספת טוב וקדושה. משימה של אמונה גדולה בצדקת הדרך. משימה של נצח ישראל, ורוח ישראל.

אבא אתה מאמין שלא דיברנו כבר יותר מחודש? אם היית בחיים- לא היית נותן לזה לקרות. גם כשהייתי בפנימייה, או בסניף, או סתם מסתגרת בחדר- היית יוזם שיחה. הודעת וואצפ באיזה בוקר של "מה שלומך? איך היה בפנימייה אתמול?", שיחה פנים אל פנים באמצע הלילה כשאני חוזרת הביתה, או בשבת בצהריים רגע לפני שאני יוצאת שוב.

אבא איך היה לך זמן להכל? איך גם כשחזרת ליום וחצי מהצבא, והיו לך מיליון דברים לעשות, הצעת ואז גם התעקשת להסיע אותי לתחנה מרכזית גם שלא ממש הייתי צריכה? אני לא יודעת אם היה לך יומן או פשוט מיליון תזכורות (כמו שלאמא יש) אבל באמת לא ברור לי איך זכרת לעשות את כל הדברים האלה: להעיר אותנו בבוקר, להכין אוכל, להתקשר לחברים מהילדות או מהבגרות, לבדוק מבחנים, להכין שיעורים, לארגן התנדבות לתלמידים, להקפיץ אותנו לחוגים, לכתוב הודעה לתלמיד שסיים לפני חמש שנים, לשבת לשיחה עם זוג שהדרכת, לנגן בבתי אבות

או בבתי חולים, להעביר לימוד בסניף, לבקר את סבא וסבתא, לתקן או לנקות בתים של ניצולי שואה וגם סתם להנעים להם את הזמן, ללמוד עוד ספר, להמציא מתכונים, לעשות קניות, להשכיב קטנים, לצאת ולהוציא אותנו לטיולים, להתקשר להרגיע אמא של תלמיד, לקבוע עוד מפגש של שיח או ניגון אצלנו בבית, לנהל אלף קבוצות וואצפ, לצלם סרטוני חיזוק, למלא אישורי הורים לפעילויות של האולפנה עוד לפני שבכלל ביקשתי, לצאת למילואים שוב, להתעסק סידורים של ועד בית, לתת מילה טובה על איזה ציון במבחן, להתעניין איך היה בסיור מגמה, לצאת עם אמא לערב זוגי, לדבר איתנו בסבלנות אין קץ שיחות עמוקות על איך להיות יהודי טוב יותר, להזמין או לקנות כל מיני מכשירים מיוחדים לבית, לארח כל כך הרבה אנשים, לשלוח הודעה לחייל המילואים ולברך אותו על אירוע מסויים, לייעץ ולהתייעץ בהלכה עם עוד רבנים. ועוד כל כך הרבה.

וואו אבא, אתה חסר בכל כך הרבה דברים ומקומות.

"ממקומך מלכינו תופיע, ותמלוך עלינו.

כי מחכים אנחנו לך. מתי תמלוך בציון?

בקרוב בימינו. לעולם ועד תשכון.

תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך

לדור ודור ולנצח נצחים.

ועינינו תראינה מלכותך, כדבר האמור בשיירי עוזך

על ידי דוד משיח צדקך"

הניגון הזה מלווה אותי קצת מאז שנפלת, ויש המון להגיד עליו. אני אשמח להתמקד במילים: "ועינינו תראינה מלכותך". הן קצת לא ברורות במבט ראשון, כי מה זאת אומרת- כל מה שאנחנו רואים זה מלכות ה'. השמש זורחת- מלכות ה'. יש לי משפחה- מלכות ה'. אני לומדת למבחן בהיסטוריה- מלכות ה'. פרצה מלחמה- מלכות ה'. אבל אז, עלו לי שני הסברים:

הראשון הוא- אנחנו מבקשים ממלכות ה' לגדול עוד בעולם. שהקב"ה ימלוך עלינו יותר, וברחמים גדולים יותר. שיאמר די לצרותינו. שנרגיש יותר

את מלכות ה' הרחמנית והטובה.

והשני, שגם בחושך- נצליח לראות את מלכות ה'. שתמיד עיננו תראינה מלכותך, גם בתוך הקושי. ושמיתוך הקושי- נרגיש ונאמין במלכות ה' שהיא טובה לנו.

מתפללת מאוד לשני הדברים האלו. להשלטת סדר, להשלטת מלכות ה' בכל העולם, לצאת מההסתר פנים. ולעניים שלנו שיקבלו את מלכותו בכל מצב.

אבא שלי שבשמיים, שניהם. אבא אבי, והקדוש ברוך הוא. יש לי בקשה מכם. תעזרו לי באהבת ישראל. לא תמיד קל לי ולנו לאהוב תמיד את כל עם ישראל אז אני מבקשת מכם עזרה, איזה קפיצת הדרך או הנחת חבר בתחום הזה.

אני מקבלת על עצמי בכאב, ובגאווה אינסופית את התואר של יתומת צה"ל. בטח לאבא כזה.

חסרה אותך, ומתגעגעת מאוד מאוד מאוד.

בתפילת לנחמה גדולה, ולגאולה שלמה ברחמים.

טליה

רחל תהילה גולדברג

הרעיה

אבי יקר ואהוב שלי.

מתקשה למצוא מילים בשעה נוראית זו. שנינו לא מאמינים, לא מעכלים. אתה כל כך חסר. אני רואה אותך מתבונן בי ורואה אותי בוכה, בוכה, צועקת אליך: "תחזור, תחזור, תחזור!" ורחמין נכמרים עליך. אתה רוצה לנחם אותי, להתקרב, לנגב את הדמעות. אתה לוחש לי: "אהובתי, אני מבין אותך". ובו זמנית אומר לי: "רחל, תתעודדי, תמשיכי!".

מה אנו, מה חיינו.

עמדנו יחד מתחת לחופה, עטפת אותי בטלית, בירכנו שהחיינו, ונהיינו לנשמה אחת. את זאת הנשמה הם לא יכולים להרוג. הלב שלי נשבר, אבל את הנשמה שלנו הם לא יקבלו.

עוד משחר הקשר שלנו דיברנו במושגים שלי: "האם אנחנו מכוונים?" מכוונים זה עם זה, זה לזו, ושנינו כלפי בורא עולם.

הבשורה כמו מכבש עצום מעכה לי את הלב, כל רגע מחדש. אני מסתובבת בימים האלה לא תופסת. כועסת, מכורקת, רוצה רק אותך. הלב נהיה כמו סמרטוט, כמו נייר דק, מקומט וקרוע. אבל אז רוחך נופחת את הלב בחזרה לכדי נפח מסויים, לכדי פעימה, פעימות.

הנשמה חיה, נוכחת, מאירה.

כמו שאתה בעצמך כתבת על פרשת חיי שרה שקראנו בשבת- "כשבאים לברר מהי המשמעות של "חיים" עלינו להבדיל בין ההגדרה המדעית לבין ההגדרה התורנית.....חיים הינם המשמעות של הדברים ולא סתם כוח הקיום והתזוזה. הדיבור הוא ביטוי ליכולת נעלה של האדם, יכולת שכלית, יכולת של הבחנה וחיבור.... כמאמר חז"ל "צדיקים במיתתם קרויים חיים, רשעים בחייהם קרויים מתים". לעומת הרשעים המחריבים את העולם, ובוודאי שלא תורמים לו משמעות חיובית, הצדיקים מוסיפים חיים לעולם, ואפילו אם ברגע נתון הם אינם נושמים או זזים- המסר שלהם חי."

כל פעם שאני מרגישה אותך חי, מרגישה משמעות- אז אני מרגישה את הכאב והחוסר הכי גדולים. ובאותו זמן- עוצמה. כאילו מקבלת דחיפה ממך, קדימה! יותר לחיות, יותר להתאמץ, יותר לפרגן, עוד גבורה, עוד תורה, עוד נתינה!

האלפים שהגיעו לשבעה, אהובי, וגם האלפים מסביב, נדבקו ברוח העצומה שלך. רוחך היתה בקרבי, בקרבנו, סביבנו וסביב העולם כולו, חובקת אותו עד כסא הכבוד ממש. שלחת לאוהל האבלים דברי נחמה, ניגונים דקדושה. היית שם, אז אתה יודע. אני מספרת עכשיו בעיקר בשביל עצמי, כדי להרים אותי. אפשר לחיות בשליחות, אפשר לחיות בהארת העולם. זה אוהל אברהם. אפשר לקבל פני השכינה ולהכניס אורחים שונים. זה לא סותר. אברהם מרעיף עליהם אהבה וכולם בסוף מברכים. ונברכו בך כל גויי הארץ. "למען אשר יצוה את בניו ואת אחרייו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט."

אבי, תמיד אמרת: "לא המתים יהללו י-ה ולא כל יורדי דומה, ואנחנו נברך י-ה מעתה ועד עולם הללויה-ה".

ה' חפץ בחיים. מי שחיים פה בעולם הזה, חיים באומץ, לפעמים חיים בעונג. אז החיים שלך, ושלנו יחד לאורך 21 שנות נישואינו הנפלאות, שנים של "אך טוב וחסד", היו חיים של שמחה, של עשייה, של גידול ילדים, הכנסת אורחים, והרבה לימוד. חיים של משמעות.

אני לא מסוגלת לחשוב עליך כלא- חי. אתה כל כך חי! בשבילי, בשבילנו הקרובים, אתה כל כך פרטי, אישי, מעשי, ביתי, אוהב, מצחיק, מחבק, מחובר, מנגן, זוכר, לומד, מיעץ. כל כך אמיתי. כך לכל התלמידים, החברים, השכנים, והאנשים שהכירו אותך מהמעגלים הרבים שהיית קשור בהם. אתה זרם של טוב מתגבר לכל כיוון שהלכת אליו, שנגעת בו. אבל עכשיו אתה גם אבי, הרב אבי, של כלל ישראל. כלל עם ועולם. כמו בקבוק בושם שמתנפץ, ומפזר את ריחו לכל עבר מסביב. ובמקרה שלך, בושם לדוגמא. איש שהוא דוגמא ומופת.

אחת המריבות הקבועות שלנו (ואגב, עכשיו אני מבינה את פשר החיור שלך גם בהן) היתה: בשיחת ערב פשוטה (ולתקופות נדירה) הייתי שואלת:

"אז מה נשמע? מה עשית היום/ בימים האחרונים?" והיית עונה: "כל מיני דברים". השתגעתי מהתשובה הזאת! אני אשתך! תפרט! אני בעולמך, רוצה לדעת, לשמוע, להיות בעניינים. והיית מנסה להיענות לבקשה הזאת, לשתף.

עכשיו אני מבינה, כמה זו היתה משימה קשה. לספר (אפילו בנקודות!) על כל מה שעשית והספקת באותו יום. תסביר לי איך היית זוכר לשלוח הודעה לכל אחד שדיברת איתו, ואפילו לקרוב משפחה שלו, אם היה צריך ורצוי.

אני יכולה לתת דוגמא ליום שלך:

קם בבוקר, מכין לילדים אוכל לבית הספר, מעיר אותם בצחוקים ובשיר קרן שמש, "אשים שירים שאת אוהבת, אתן לך יום להרגע", זוכר שיש אולי עוד כמה ילדים גדולים בבית בקומה למעלה שגם התכוונו לקום בזמן, וממשיך.

נותן טרמפ לחבר'ה מהאזור, זוכר לשלוח הודעה לבית אבות אליו תגיעו בהמשך היום להתנדב, לנגן ולשמח.

מתפלל ומלמד את התלמידים, בגדלות של ידע עצום, בהתלהבות על רלוונטיות הסוגייה אלינו, בכיפיות, בענווה. "דף גמרא זה הדבר הכי מתוק בעולם!"

רושם על פתק הקניות שביקשתי ממך לערוך עוד כמה משימות לא לשכוח.

מקבל הודעה מהצבא- מילואים, צו 8, (מעדות אישית- בפעם האחרונה שזה קרה, זה היה ביום ההולדת שלי, התיישבת ובעדינות תפסת את הראש בין הידיים ואמרת "וואי, יש לי עוד כל כך הרבה להספיק כה!") (לא אמרת: "איזה באסה, אוף") מגיע הביתה. הפנים אומרות צער ונכונות. "הייתי רוצה להשאיר. באותו זמן- אני נכון לצורך של עם ישראל."

שם מדים, מתקן משהו בבית, מארגן ציוד, הגלגלים רצים בראש- מה החיילים הכי יצטרכו.

עולה צפונה, בדרך עונה לשאלות הלכתיות מהחיים- הם מרגשות אותך מעצם המציאות של להיות חייל בצבא ההגנה לישראל אחרי 2000 שנות גלות.

שולח הודעה לאחות של חייל בגדוד, הודעה למורה מקצועי או רכז תחום בבית הספר, וגם לאבא של תלמיד.

זוכר להעביר את השרביט של אירגון תפילות יום כיפור בגינוסר למישהו אחר שפנוי השנה, יהודה שלנו, עם שירה וטליה.

משאיר הודעה לדיייד בממפיס, לחזק אותם שם בארה"ב,

משאיר לי הודעה- בואי נקבע עם עומר וליאת.

שומר על קשר עם אמא ואבא שלך.

מוסיף הודעת חיזוק אל"י: "רחל, את מדהימה. באמת באמת. היה לי כל כך טוב בבית, ואני כבר מתגעגע מאד. אנחנו משתדלים. החיילים מתייצבים, ממשיכים במשימה, ואת- אתן בבית, מחזיקות את הלוחמים בעצם החזקת הבית, החזקת החיים".

אז מקליט סרטון לתלמידים שלך, מסביר שעם ישראל יכול, וצריך, לנצח.

בודק מה עם ערב ההכנה לקהילה לקראת הימים הנוראים.

שם בשטח מיד עוזר- בידיים, ברגליים- בזריזות מרים ומעמיס מה שצריך לאן שצריך, מחייך ומחבק או טופח על השכם לכל חייל סביבך, משחיל מילת עידוד והעצמה, שתהיה רוח, לשמור על מוטיבציה אל מול השחיקה. דואג לחגים, למצוות, תפילות כשאפשר. נותן עצה מקצועית בשיבת קצינים. ממשיך לסחוב משקל עצום. פתאום כתב שואל אותך: "רוצה למסור ד"ש למשפחה שלך?" ואתה מתרגש, נחנק מדמעות כשמהרהר בנו אהוביך. אתה גאה בנו. מתגעגע. מבקש סליחה שאתה לא איתנו.

אבי, איש אמת ושלוש שלי. אתה מספר סיפור של אהבת ישראל, מתוך אהבת ה', מתוך אהבת התורה. יש לעם ישראל כיוון. יש לנו ייעוד. מתוך תקופות ההסטוריה, ובשעה זו בפרט- אתה צינור לדבר ה', לעין טובה, לתקווה.

כמה אתה חסר לי בזה.

תודה על כל מה שנתת, שלימדת, שחיזקת, ושחיבקת.

התחלנו יחד משימה גדולה של גידול הילדים. יהודה, שירה, טליה, הדס, אלישיב, הלל, רעות ונווה. אתם מופלאים ומהממים. אבא יודע. עכשיו אני צריכה להמשיך את המשימה הזאת בלעדיך, אבי. בלי הנוכחות הפיזית שלך. אבי, תהיה איתי, תהיה איתי! אני אשתדל:

לנשק אותם בלי סוף- גם בשמך,

לברך אותם כל ליל שבת- גם בשמך,

לספר להם כמה הם טובים- גם בשמך,

לייעץ להם טוב- הלוואי כמה שיותר כמוך.

אנא ה'. היה עמנו, תחזיק אותנו. תשלח לנו שמחות. תמשיך להביא אנשי אור סביבנו, דוברי שלום ואמת- המביאים את אורו של אהובי אלינו במילים, מעשים, וניגונים. אבי אתה בפנים, אבל זה מדהים כמה אני עדיין יכולה להתקרב אליך יותר ויותר. לאהוב אותך יותר ויותר. פלא. פלא כואב. פלא מחייב.

תודה ה' על המשפחה המופלאה שנתת לנו. אין אנחנו מספיקין להודות לך ה'. על זה בפרט. תודה על כלל ישראל שמנחם בלי סוף. גם הם זקוקים לנחמה. זכה אותנו לראות בקרוב בישועת ניצחון לעמך אשר בחרת, בני בריתך. זכה את העם שלנו להמשיך ולהמשיך- לראות ולהביא- ישועת עולמים. צמיחת קרן לדוד עבדך. ומתוך זה כל העולם כגן ה' יפה וטוב.

